PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XI ЛЮТИЙ — FEBRUARY, 1970 ЧИСЛО 2

Second Class Mail registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XI — ЛЮТИЙ, 1970 — Ч. 2

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 2 — FEBRUARY, 1970 — VOL. XI

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Сцена з балету „Лісова пісня" (Леся Українка). Київ, Україна.

— — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Леся Українка — І ти колись боролась ... 1
В передоднях Манітобського ювілею ... 1
Д. Ф. Гейз — Брама на захід ... 2
Марія Г. Видра — Сучасна дійсність ... 2
О. Войценко — Від „Українсько-Канадійського Горожанського Комітету" ... 3
Текля Мосора — Морально-етичне виховання молоді ... 6
Н. Когуська — В останню дорогу ... 7
М. Хоптяк — Сторінки до історії жіночого руху ... 9
І. Боднарчук і К. Сакалюк — Рада Української Школи в Східній Канаді ... 11
О. Капітонова — Жовчно-кам'яна хвороба ... 12
Олекса Повстенко — Нова книжка для дітей ... 13
Lesya Ukra'nka ... 15
Наталія Кібець — За Збручем ... 16
Ле. К. — Етюд ... 19
Г. Г. С. — Вшанування пам'яті Кн. Ольги ... 20
Ю. Булота — Заповіт ... 21
Відділ для дітей ... 22
М. Лазарук і Ф. Пелех — Звіт пров. з'їзду Альберти ... 24
Громадська і родинна хроніка ... 27
Українська вишивка ... 30
Річні звіти відділів ... 31
Домашнє господарство ... 32
При праці для „Променя" ... 33

ОДЕРЖАНІ КНИЖКИ

Я. Б. Рудницький — ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Книжка 9 (Г). Видання Української Вільної Академії Наук. Вінніпеґ, Канада, 1970.

Уляна Любович — РОЗКАЖУ ВАМ ПРО КАЗАХСТАН. Нариси з пережитого. В-во „Новий Шлях". Вінніпеґ — Торонто, Канада, 1969. Обгортка та ілюстрації Мирослава Грогорієва. Стор. 189.

Ганка Черінь — ВАГОНЕТКИ. Поезії. Передмова і портрет авторки. Сторінок 10. Чікаго 1969 р.

Нестор Ріпецький — ПОЕЗІЇ. Пісні далеких островів. Переспів з японської лірики. Ілюстровані. Передне слово — Володимир Гаврилюк. Асоціяція діячів Української Культури. Стор. 46. Торонто - Ню Йорк, 1969 р.

СВІТАННЯ — Квартальник поезії, літератури, мистецтва , ідеології та філософії. Гол. редактор Володимир Шаян. Стор. 32. Торонто 1969.

Ніна Мудрик-Мриц — ПРИГОДИ ГОРШКА. Ілюстрована в кольорах казка. Для дітей передшкільного і молодшого віку. Стор. 15. Малюнки авторки. Нашим дітям. Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Торонто - Ню-Йорк 1970.

Роман Іваничук — МАЛЬВИ. Історичний роман з портретом та довідкою автора. Передрук з журналу „Вітчизна". Стор. 243. Видавнича Спілка Тризуб. Вінніпеґ, 1969.

ПЕРША СУМКІВСЬКА ПЛАСТИНКА!

Купуйте для себе! **Купуйте іншим для подарунку!**

Хор старшого відділу СУМК при Катедральному Соборі Св Івана Хрестителя ч. 145 ім. Адама Коцка в Едмонтоні, Альберта видав ПЕРШУ СУМКІВСЬКУ ПЛАСТИНКУ з такими піснями:

І. частина: 1. Єднаймось діти України, 2. Ой, у вишневому садочку, 3. Ніч яка місячна, 4. На городі верба рясна, Ой, піду я до млина, 6. Пташиний хор.

ІІ. частина: 1. Садок вишневий, 2. Крилець, Крилець, 3. Бодай ся когут знудив, 4. Дівчино прощай, 5. Та туман яром котиться, 6. Човник хитається.

Диригент сумківського хору: РОМАН СОЛТИКЕВИЧ.

Замовлення враз з грішми в сумі $5.00 за одну пластинку висилати на адресу:

Mrs. W. JANIS — 12220 — 126 Str., EDMONTON, Alta

До кожного замовлення треба додати 50 центів на пересилку.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК XI ЛЮТИЙ, 1970 Ч. 2

У передоднях Манітобського Ювілею

Цього року одна з провінцій Канади — Манітоба готується до святкування свого сторіччя. Рік 1970 стає знову осередком уваги канадійських горожан, манітобців зокрема.

До таких особливих святкувань, які будуть виявлятись у ріжній формі, готуються і фірми, і підприємства, і урядові установи, і організації, як також поодинокі етнічні групи готуються, щоб формою, властивою своїй культурі віддати шану пам'ятній події: сто років тому, 1870, в м. липні провінція Манітоби, як п'ята з черги, була прийнята в склад Конфедерації Канади. До того часу вона носила назву Північно-Західня Територія.

Сьогодні провінцію Манітобу заселюють різні національности. І хоч помимо її широких просторів, чудових пшеничних ланів, розкішних державних заповідників - парків, провінція Манітоба начислює сьогодні лише один мільйон населення.

І хоч Манітоба не пишається надмірними багатствами, або дивами сучасної техніки чи хмародерами по містах, то зате має славу спокійної, доброзичливої і гостинної провінції, з своїм столичним містом — Вінніпеґом, (гл. ст. 2 „Брама на захід").

В мозаїці етнічних груп Манітоби, українці відограли не останню ролю. Всіх українців у Манітобі є тепер около 120 тисяч. Це одна з найбільших етнічних груп провінції. За час свого поселення в Манітобі виросло чотири покоління. Українські поселенці, від часу поселення на землях, до сьогодні займають ріжні позиції в житті канадійського суспільства. Лише два десятка років ділить українців від століття свого тут поселення. В Манітобі знайдете частини України: Січ, Сірко, Петлюра, Україна, Згода, Сеньків, Олеськів, Теребовля, Косів, Ярослав та інші. Це — одні з них поштові станиці, або назви шкіл, або залізничі станції.

Ювілей 100-ліття Канади збігається з 60-літтям „Українського Голосу" часопису, який надав форми українському життю в Канаді, який став на сторожі українського життя і досьогодні несе свій смолоскип, змагаючись за духове обличчя українця у вільному світі.

Українці, як етнічна група готуються зустрінути сторіччя Манітоби з почуттям своєї достойности, як лояльні горожани Канади й як сини та дочки українського народу. Українці прийдуть, щоб віддати пошану історичній даті і тим виявити свою подяку за всі блага, за опіку, за свободу, якою так дорожили батьки-піонери.

У століття Манітобі прийдуть з поклоном вже внуки і правнуки перших поселенців.

Згуртовані у своїх організаціях, забезпечені своєю пресою, підсилені громадським ростом, українці зуміли зберегти себе. За нами світле минуле яке увійшло вже в історію Канади.

Але перед нами й питання нашого майбутнього. Зуміємо далі гуртом йти світлими дорогами?! З такими думками готуємось до свята — століття відзначення провінції Манітоби.

Леся Українка

І ТИ КОЛИСЬ БОРОЛАСЬ МОВ ІЗРАЇЛЬ

(Уривок)

Чи довго ще, о Господи, чи довго
ми будемо блукати і шукати
Рідного краю на своїй землі?
Який ми гріх вчинили проти духа,
що він зламав свій заповіт великий,
той взятий з бою заповіт?

Так доверши ж до краю тую зраду,
розбий, розвій нас геть по цілім світі,
тоді, мабуть, журба по рідним краю
навчить нас де і як його шукать.

Тоді ж покаже батько свому сину
на срібне марево у далині
і скаже: „Он земля твого народу!
Борись і добувайся батьківщини,
бо прийдеться загинуть у вигнанні
чужою-чуженицею в неславі".

І, може, дасться заповіт новий,
і дух новий напише нам нові скрижалі.
Але тепер? як маємо шукати
свому народу землю? Хто розбив нам
скрижалі серця, духу заповіт?

Коли скінчиться той полон великий,
що нас зайняв в землі обітованій?
І доки рідний край Єгиптом буде?
Коли загине новий Вавилон?

ВІННІПЕҐ: БРАМА НА ЗАХІД

Великий Вінніпеґ, столиця провінції Манітоби, має значно понад пів мільйона населення, в якому багато іноземців: 3,000 австрійців; 1,500 чехів; 30,000 німців; 3,000 угорців; 5,000 італійців; 7,000 голляндців; 17,000 поляків; 2,500 росіян; 10,000 скандинавців; більше ніж 36,000 українців; і численні групи з інших европейських й азійських країн.

Пересічна тижнева платня: 90 долярів. У виробництві вона около 94 долярів, а в будівництві, більше ніж 112 долярів. Найкраще джерело інформації про кошти мешкання, можливості праці і Вінніпезьку сцену, це обидві міські газети, Вінніпеґ Трібюн і Вінніпеґ Фрі Прес. Шістнадцять чужомовних тижневиків, 12 радіостанцій і 4 телевізійні станції обслуговують метрополітальний Вінніпеґ.

Вінніпеґ, це найбільший північно-американський збіжжевий центр, найбільший осередок одягового промислу в Канаді, і важливий центр м'ясного промислу. Місто має дуже різноманітну і велику групу фабрикантів. Більше ніж тисяча фабрик продукують харчі і напитки, м'ясні продукти, металеві вироби, устаткування для транспорту та інші товари.

Цей фінансовий осередок центральної Канади має понад 3,000 крамниць і є другим по величині центром Канади для закупів. Завдяки своєму стратегічному положенню в центрі континенту, Вінніпеґ є важливим комунікаційним осередком, з величезними залізничними парками, і іншим по величині аеро-портом Канади, із більше ніж 1,270 прилетами і відлетами денно. Багато із найбільших канадійських трансконтинентальних вантажних компаній мають тут свої головні бюра.

Культурно, Вінніпеґ визнано одним із провідних центрів цього континенту. Його театр — один з п'яти найкращих в Північній Америці. Королівський Балет Вінніпеґу, це одна з чотирьох установ балету на світі під королівським патронатом. Його симфонічна оркестра виконує около 60 концертів річно. Розкішний Центеніяльний Мистецький Центр містить у собі першорядні засоби для прикладного мистецтва, як також планетарій, музей і центр для наукового дослідження.

В метрополітальному Вінніпеґу понад 120 публічних шкіл, нижчих і середніх. Між іншими освітніми закладами, захнодяться Технічна Професійна Школа, Манітобський Інститут Технології, Педагогічна Колеґія, школа для умово запізнених дітей, і школа для глухих. Університет Манітоби збудований на 1,200-акровій площі, начисляє близько 10,000 студентів.

Міська медична обслуга і шпиталі зачисляються до найкращих в Канаді. Вінніпеґ, це одне з двох канадських міст, у якому є шпиталь для дітей-калік, заложений організацією Шрайнерс.

Для відпочинку є 174 публічних парків, скверів, сусідських осередків, майданів для гри та басейнів. Також є приміщення для голфа, плавання, т. зв. керлінґ, гри в м'яча, тенніс, ковзання та інші роди спорту. Летунський Клюб Вінніпеґу — найбільш активний в Канаді. Три ріки, які пливуть через середину міста, дають знамениті можливості любителям плавання човнами. У північній частині знаходиться рай для мисливців на дикі качки та для рибалок.

Приміщений на порозі великих західних просторів, Вінніпеґ має рідкісний характер — суміш теплої, приємної західної гостинности, яка надає його метрополітальному життю унікально-канадійську прикмету, добре місце жити, добре і працювати.

К. С.

Джон Ф. Гейз

СУЧАСНА ДІЙСНІСТЬ

Вогнем прогресу спалахнув ввесь світ!
Вже мало місця нам на цій плянеті.
Ніхто не випередить нас
До місяця в полеті.

В оточенні нам, досі невідомого простору,
В орбіті земній, ми станції постійні побудуєм,
Де затяжкий вже нам потужний віз Сатурн,
Там човники легкі змайструєм.

Мов по основі ткацького верстата,
Під доглядом умілого ткача
Пливтимуть наші човники в простори
Й вантаж везтимуть ніби по Дніпру пороми.

Тріюмф! Вперед іде наука —
А поруч з нею горе і розпука,
Мораль упала, а від правди вже й сліди десь зникли
А з нами ж як? О, ми до всього звикли.

Немає місця вже не сумнів.
Цивілізацію з'їдає ржа...
Не досконалість це і не поезія прекрасна,
А дійсність це гірка сучасна.

Марія Г. Видра

ОЛЬГА ВОЙЦЕНКО

Від „Українсько-Канадійського Горожанського Комітету" до „Комітету Українців Канади"

ПЕРЕДІСТОРІЯ

Хоча між українцями в Канаді були й ще сьогодні існують різні угрупування та фракції (дехто вважає, що їх забагато в пропорції до кількости населення), то все ж таки відчуття потреби консолідації сил у формі якоїсь надбудови й змагання до цього проявлялося ще на початках громадського руху в цій країні.

Т. Д. Ферлей, один із перших канадських провідників, висунув це на публічному мітингу в селі Косів (Манітоба) ще в 1910 р. Він звернув увагу на конечність „всеукраїнської організації", яка визначала б напрямні для української спільноти в Канаді.

Редакційна стаття в „Українськім голосі" з 2 серпня 1911 р. видвигнула знову ідею об'єднання груп, як одну з важливіших справ; й не тільки об'єднання груп, але й одиниць, що діють поза рамками організованого життя:

> „Обєднанє Українців всіх відтинків і напрямків в одну якусь національну групу... зведеня їх на оден спільний шлях. Поза гуртками знайдуться й одиниці, які будь-що-будь, жиють серед нас, тай зі своїми ненашими поглядами і занятями, всеж таки люди з серцем, душею... може і в них при спільнім братнім почутю найшлаб ся і добра воля і змога доброго діла... Біда лише, що в нас, що чоловік то й ворог, що два, то й борба... поднанє нам конечне, як домаганє самого житя...*

В жовтні 1913 р. появився цикль передовиць в „УГ", які широко обговорювали проблеми консолідації та об'єднання. В одній із статтей п. н. „До народної організації" стверджено, що хоч українців у Канаді нараховують коло 200 тис. немає організації, яка б об'єднувала їх в одну цілість і тому вилонюються всілякі „секти, партії й партійки", які воюють між собою:

> Подумаймо, що дотепер одиноким місцем на кольонії, де народ сходить ся, є церква. Она є центром, в якім час від часу збирає ся народ — старі, молоді, діти. Бачимо отже, що церква є вже до певної міри тою ниткою, яка звязує дооколичну громаду в одну цілість. Однакож церква не клопоче ся (чому, се інша річ) тими справами, які для нас необходимо конечні тут на земли, не клопоче ся нашим туземним житєм, або дуже мало. Ся роля припадає власне читальни...

Як приклад усвідомлюючої роботи, що її може виконати всенародня організація, названо галицьку „Просвіту" й підкреслено її позитивну об'єднувальну ролю в житті українців. Стверджено, що

> потрібно орґанізації, яка звязувалаб весь нарід в одну цілість, треба голови, чи голов, які наглядали би за народними потребами... показували як і що робити, куди йти, до чого стреміти. Треба нам орґанізації...

Часопис „Канадийський Русин" з 15 серпня 1914 р. в передовиці п. н. „Суспільна робота" висловив подібну ідею:

> Час застановитися, час зібрати сили придатні до суспільної праці!... До єдности в праці, до порозуміня нераз вже покликувала наша часопись... нераз взивали розважні одиниці, — на жаль — наслїдки сих змагань майже ніякі...

Проте стаття закінчується оптимістично переконанням, що українці зрозуміють врешті цю важливу потребу й таки дійдуть до порозуміння та об'єднання.

Наведене вгорі свідчить про аспірації українців до етнічного консолідаційного себевияву в Канаді. Одначе, заки до цього дійшло, вони час до часу діяли спільно, коли виринала для цього потреба. Наприклад, 3,000 українців взяли участь у протестаційному вічу в Вінніпезі 24 липня 1910 р. з приводу вбивства студента Адама Коцка у Львові. На ньому переведено грошеву збірку для потреб українського студентства в Галичині.

Були ще інші справи, які вимагали спільної акції й для цього творено тимчасові комітети як, напр., 1915—1916 роках, коли українці боролися одним фронтом, щоб зберегти двомовну систему в державних школах у Манітобі.

Українці не раз і не два порозумівалися та діяли солідарно в провінціяльних чи муніципальних виборах, щоб забезпечити вибір українських кандидатів.

Але були випадки, що українці не могли знайти спільної мови, напр., для відзначення в Канаді сотих роковин народження Тараса Шевченка в 1914 р.; замість одного комітету поста-

* У цитатах збережено правопис оригіналу.

ли в Вінніпезі два, а в висліді відбулися дві окремі Шевченківські маніфестації-імпрези. Але коли того ж самого року вибухла перша світова війна, українці об'єдналися й скликали масове віче в найбільшій залі міста Вінніпеґу, щоб заявити льояльність супроти Канади й задекларувати готовість допомогти їй у воєнних зусиллях.

„УКРАЇНСЬКО-КАНАДІЙСЬКИЙ ГОРОЖАНСЬКИЙ КОМІТЕТ"

Нарешті наприкінці 1918 р. українці зійшлися й зорганізували першу суперструктуру під назвою „Українсько-канадійський Горожанський Комітет" з осідком у Вінніпезі. Комітет мав повну піддержку ширшого громадянства й в перших стадіях своєї діяльности успішно виконував свої завдання. Він створив „Український Червоний Хрест" (який діяв десять років) для допомоги жертвам війни в Европі; виготовив ряд меморандумів у справі України; вислав делеґацію в особах Івана Петрушевича й Осипа Меґаса на Мирову конференцію до Парижа.

Все ж після упадку української державности громаду огорнула апатія й знову почали брати верх відосередні сили. Різниці й непорозуміння передових членів Комітету утруднювали дальшу працю. Не зважаючи на те, Комітет проіснував до 5 травня 1922 р., коли відбуто загальні збори, на яких переорганізовано й перейменовано його на „Український Центральний Комітет" (УЦК). Життя цього Комітету було дуже коротке; він перестав діяти в грудні того ж самого року. В цьому періоді останній апель до консолідації й організації репрезентаційного тіла зробив Т. Д. Ферлей під час „Першого просвітно-економічного конґресу" 12—14 грудня 1923 р. у Вінніпезі, але без конкретного позитивного висліду.

Проте, не зважаючи на невдачі щодо одного репрезентативного тіла, організаційне життя канадських українців зростало й поширювалося; замість одної суперструктури, почали формуватися в двадцятих і тридцятих роках, крайові організації різних фракцій. Кожна з них працювала незалежно одна від одної, а дуже часто навіть й „воювали"' одні з одними.

У тридцятих роках українські часописи в Канаді знову почали обговорювати проблему „об'єднання" українців Канади. В одній редакційній статті п. н. „Наші різниці" („УГ", 17 серпня 1938) подано характеристику й напрямні передових українських фракцій з висновком, що українські групи в Канаді порізнилися між собою на старокрайових питаннях, а не на місцевих, суттєвих, що випливають з „тутешнього життя", а як що так, „то який сенс є в безконечність ці різниці продовжувати?"

Отож, тридцяті роки як не можна краще ілюструють незаперечну правду про те, що українство, порівняно сильне на низах, було набагато слабше на вищих щаблях суспільної драбини. „Низи" — тобто широкі кола громадськости — прагнули до суперструктури, „верхи" — не могли зговоритися! Ось ще один з голосів „вопіющих у пустині" („УГ", 10 січня 1940):

> Для боротьби з ворогами треба українцям творити один фронт... Одначе ще більше, чим одного фронту, потрібно українцям ґрунту для одного фронту, потрібно одної мети і єдности думки... На ділі канадійським українцям потрібно репрезентаційного тіла, яке могло би від часу до часу в їх імени говорити передовсім перед населенням та урядом Канади. Потрібно було такого репрезентаційного тіла цілий час від 1918 року по нинішний день, але тепер більше потрібно, чим коли...

НОВА ФОРМА — „КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ"

У роках 1938—1939 провідники організацій Братства українців католиків (БУК) і Союзу українців самостійників (СУС) відбули наради в справі творення надбудови цих та інших організацій. Але ці прелімінарні переговори нічого не дали, а навпаки ще загострили взаємини. А вислід був такий, що замість одної централі створено дві: з одного боку БУК і Українське національне об'єднання (УНО), створили в лютому 1940 р. „Репрезентаційний Комітет Українців Канади" з осідком у Вінніпезі, а в травні того ж самого року СУС договорився із Союзом гетьманців державників (СГД) і Союзом українських організацій (СУО). У висліді постав „Український Центральний Комітет" також з осідком у Вінніпезі.

Невідомо, чи той „репрезентаційний двоподіл" не тривав би й до сьогодні, якби не Друга світова війна й тиск Оттави, що не хотіла дозволити на продовження громадського розгардіяшу в часі, коли відбувалася велика розгра на світовій арені. Павло Юзик був перший в українсько-канадській історіографії, що з'ясував ролю уряду в цій справі. У своїй праці „The Ukrainians in Manitoba" (Українці в Манітоба).

У книзі „The Ukrainians in Canada" (Ottawa—Winnipeg 1967) ми подали обширніше іс-

торію „Комітету українців Канади" (КУК), не заперечуючи при цьому ролі канадського уряду в приверненні української надбудови, що її сформовано в 1918 р., тоді незалежно від жодних сторонніх чинників.

ПОСТСКРИПТУМ

Коли підсумовувати змагання української спільноти в Канаді до цілісного оформлення, то немає найменшого сумніву в тому, що 1918 рік становить істотний зворот й кульмінаційний пункт в цій справі. Те, що назрівало в душах народніх мас, знайшло в цьому році своє завершення. Треба підкреслити, що в тому самому часі завершувалось українські національне життя на рідних землях. Постання української незалежної держави було паралельним явищем і завершенням вікових змагань українського народу в будові „своєї хати". Рівнобіжно з цим канадські українці оформлювали своє громадське життя. Упадок державности в Україні був знову паралельний до упадку української суспільної надбудови в Канаді — „Українсько-Канадійського Горожанського Комітету" і „Українського Центрального Комітету". Все ж традиція 1918 року жевріла в умах кращих одиниць нашої канадської спільноти й виявлялася в різних формах, при чому український дуалізм знаходив свій вияв (з одного боку група з католицькою, з другого з православною більшістю).

Розцінюючи цілість інтеграційного процесу українського життя в Канаді, треба об'єктивно ствердити, що він має за собою довгу, півсторічну історію, що він виник на низах, в масах, і що знайшов природнє, самостійне завершення в 1918 році. І коли на останньому Конґресі українців Канаду в 1968 р. були голоси в справі перейменування й переорганізації Комітету українців Канади, то це треба розцінювати як один із чергових „голосів народу", що хоче бачити в українській надбудові в Канаді все найкраще й найкорисніше для дальшого існування української субстанції в цій країні.

Залишається підставове питання: чи „верхи" доростуть до здорових ідейних вимог „низів"?

Відповідь на це питання зможе дати майбутній історик. Сподіваємося, що ця відповідь буде позитивна.

ПОХВАЛА ДЛЯ КАНАДСЬКИХ МИСТЦІВ

В останньому році мистецтво Канади і канадські мистці досягли на міжнародних виставах успіхів, які справляють враження. Канада здобула не тільки три нагороди, але її участь у міжнародних виставах і її власні пересувні вистави здобули широке признання. Вистави організує Національна Ґалерія Канади, звичайно у співпраці з департаментом Міністерства Зовнішніх Справ. Нагороди: для Ґвідо Молінарі з Монтреалу за образи з минулого літа у Венеції, нагорода Брайта для маляра нижче 45 років життя. У Біеннале в Сао Павльо, яке продовжається до найближчого місяця січня, велика нагорода для Роберта Моррея з Ванкуверу за скульптуру із зварюваної сталі. Для Дона Паттерсона, фармера із Сейнт Томас, Онтаріо, — друга нагорода за його архітектурну фантазію з коробок із спорошкованого молока, на другому Тріеннале Примітивного Мистецтва у Братиславі, — Чехо-Словаччина.

К. С.

Нев'янучий вінок в пам'ять мого дорогого мужа св. п. мітрата прот. о. Єроніма Грицини, складаю на журнал „Промінь" $5.00.

Дружина Марія, Вікторія, Б. К.

Олександер Довженко

АФОРИЗМИ

Людська душа — це чаша для горя. Коли чаша повна, скільки не лий уже, більше не вміститься.

— — —

Тільки велика мета народжує великі характери...

— — — —

Я щасливий, що не став злим, що житиму без ненависти й страху, що збагнув своє місце на землі.

— — — —

Благослови день батьків моїх і прадідів моїх, і мій буремний день, і день наступний всіх моїх потомків, всіх, хто зі мною і хто покинув мене, і колиску свою, і рідну стріху, усіх, усіх, щоб не носити зла в душі і давати без кінця і дна, бо єсть я той, хто на Землі не покладає рук.

— — — —

У всіх моїх фільмах є розлука. Герої прощаються, поспішаючи кудись далеко, вперед, в інше життя — невідоме, але принадне, краще. Вони прощаються поквапливо і недбало і, відірвавшись, не оглядаються, щоб не розірвалось серце, а плачуть оті, що залишаються.

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

В „Нашій Меті" з дня 7 червня м. р. під заголовком „Лихо, яке загрожує людині і суспільству", між іншим, подано таке: „На випадок совєтської атомової атаки на Північну Америку, що є можливе в найблищих 5-ох роках, згине 8 і пів мільйона канадійців, а 1 і пів мільйона осіб буде ранених". (Тут слідує підготовка оборони в разі випадку). Дальше продовжує: Подібна річ мається з іншою атакою на людство, яка загрожує цілим народам і приноситиме духову смерть мільйонам людей, а іншим нанесе важкі рани, які скалічать і послаблять їхнє духове життя.

Цею загрозою і нещастям є упадок людської етики та християнською моралі. Людям, яким дорога молодь і які не байдужі, яка доля спіткає їх народ подають різні рецепти проти тієї недуги. Одні кажуть будувати більше спортових приміщень, майданів на гімнастичні розваги та спортові гри, інші домагаються охоплення якнайбільшого числа молоді густою мережею молодіжних організацій, клюбів та посилення в них організаційної праці, а є й такі, що пропонують гострі кари і для заблуканої молоді і для їхніх батьків.

Дослідник-лікар Геррі Маєр з Вестерн Різерч Юніверсіті в ЗСА перевів довші досліди в справі злочинности серед молоді і подає кілька причин злочинности. Одначе найголовнішою з них уважає занепад релігійного життя, як серед старших так і між молоддю".

Заключення його таке: „Якщо не вдасться привести родинної хати до церкви, тоді треба привести церкву до хати". Д-р Маєр каже: „Нехай церкав висилає своїх священиків до хат, до людських громад і нехай там голосять Божу правду, бо така була воля Христа: „Ідіть і научайте!". „Тому релігійне виховання в родиннім домі, школі і Церкві є найуспішнішим на зменшення тої духової епідемії".

Підкреслюю це не тому, що порівнюю наших дітей до дітей інших національностей, які живуть в добробуті, в своїй заблуканості, але кажуть, що-то вижолобить ямку і в камені...

Правдою є, що наша молодь є далеко скромнішою, як інші, але все ж таки вона на кожному кроці є загрожена на згадані недуги.

Діти не є власністю тільки родичів, вони є власністю цілої спільноти і тому громада забирає голос в справі виховання дітей. Перші роки виховання дитини належать до родичів, а після того Церква і Рідна Школа спільно продовжують виховання. Молодь це надія народу — яка молодь, така й суспільність.

Тому батьки й суспільність повинні звернути найбільше увагу і старання на її виховання та збереження перед шкідливим впливом злих товариств. Повинні подати молоді християнську науку, заправляти її до християнських чеснот, у відповідний час перестерегти молодь перед злими організаціями.

Молодь повинна гуртуватись в своїх рідних товариствах, що запевняють правдивий поступ, культуру і добробут народу та одиниць.

На батьках, на Церкві, на вчителях-вихованках і на свідомих громадянах лежить велика відповідальність за те, чи молоде покоління буде знати рідну мову, чи не відцурається своїх родичів, своєї Церкви та рідного народу.

Всі ми повинін знати, що як не говоримо рідною мовою з власними дітьми в своїй хаті, її не шануємо, занедбуємо, то на розвиток нашого національного духа немає надії. Будьмо свідомі того, що наші надбання, як церкви, народні доми, про які ми вже літами стараємось, стягаємо на них тяжко запрацьований гріш, стануть непотрібними, коли ми занедбали найважніше, не виховали своїх дітей, в їх молодости не дали їм національного обличчя і в них саме ми втратили своїх спадкоємців наших суспільних надбань.

Свідоміша частина громади почала організувати суботні, чи недільні Рідні Школи, які ще перед десятками літ піддержали духово молодь, дали їй змогу стати в своїй спільноті, послаблюючи відчуження від своїх організацій, від своїх людей, вслід за тим від асиміляції, яка переводиться таки на наших очах. Дуже сумне є те, що не всі бачимо ту страшну дію серед нашої громади, яка своєю кров'ю підсилює чужі національности зі шкодою для своєї спільноти.

Батьки мають великий обов'язок посилати своїх дітей до Рідної Школи, де дістають християнсько - моральне виховання, опановують знання рідної історії, пізнають українську культуру та рідні традиції. Рідна Школа ознайомить дітей защо і чому боролися їхні батьки, освідомить їх про жертви попередніх поколінь за волю й незалежність України. Рідна Школа навчить дітей пізнавати рідний край, багатства української землі, піднесе їх на дусі, щоб вони

В останню дорогу...

Опівночі айстри в саду розцвіли...
Умились росою, вінки одягли,
І стали рожевого ранку чекать,
І в райдугу барви життя убирать...

І марили айстри в розкішнім півсні
Про трави шовкові, про сонячні дні, —
І в мріях ввижалась їм казка ясна,
Де квіти не в'януть, де вічна весна.

Так марили айстри в саду восени,
Так марили айстри і ждали весни...
А ранок стрівав їх холодним дощем
І плакав десь вітер в саду за кущем...
. . . . . .

О. Олесь

Кекилія Паліїв.

На похороні Кикелії Паліїв 14 листопада, 1969 року в Торонті, хтось сказав словами Франка — „Погас огонь, що грів всю хату".

І справді, здавалось, що погас огонь, який грів всю нашу рідномовну хату та стало невимовно холодно і сумно. Важко було нам прощати людину в такім віці, коли вона могла втішатись плодами своєї довголітньої праці і могла ще так багато зробити для України.

З відходом Кекилії Паліїв створилась прогалина; не стало людини великого серця і гарячої любові до України; не стало великого приятеля і виховника української молоді, шкільної дітвори і вірного товариша всіх тих, які щиро клопотались українським життям, українською справою та віддавали Україні свій труд.

Духовий портрет Кекилії Паліїв — портрет людини високо обдарованої, шляхетної ідеалістки. Широке і многогранне було її зацікавлення в житті. Найвищим ідеалом обрала вона служіння Україні виховною працею серед молоді. Спочатку в Пласті, опісля в школі, як педагог, як організатор.

Ще в раннім юнацькім віці, на рідних землях вона відчула поклик до праці на рідній ниві. І пішла вона за голосом свого серця. Проходила трудні дороги, воєнне лихоліття, чужина і в Канаді, здавалось, причалила до пристані...

Я мала особливу радість пізнати Кикилію Паліїв яких шість-сім років тому. Вона тоді була в домівці Пласту в Торонті і працювала над редагуванням збірника для дошкілля. Була вимоглива у своїй праці, не тільки супроти інших, але й супроти себе самої найбільше.

Опісля я зустрілась з її працями у підготовці до Світового Конґресу Вільних Українців, що відбувся в Ню Йорку 1967 року. Одначе така підготовча праця до Світової Виховно-Освітної Сесії почалась далеко раніше. Ще в березні 1964 року відбулась в Торонті Конференція спільними силами Об'єднання Українських Педагогів Канади. На цих нарадах були випрацьовані тези, в які Кекилія Паліїв вложила багато своєї душі і серця. Дозволю собі навести один такий короткий уступ, спеціяльно звернений до молоді:

„Людина може протиставитись асиміляції, зрозумівши, що асиміляція це не тільки здобуток, а й утрата, що чужі культури функціональні не кращі від рідної, що вартість культур суб'єктивна з погляду їх носіїв, бо всі культури якісно рівновартні".

Подібних тез на тих нарадах створено 32. На них виростала Світова Виховна Сесія на Світовім Конґресі, на них сформувалась Виховна Система, чи Виховний Ідеал Українця у Вільному Світі.

не почувались безбатчинками, меншевартісними тому, що їх родичі є українцями, противно, щоб були горді за свій героїчний нарід, за славу 1000-літню історію, за високу національну культуру українського народу.

Отже, родинна хата, Церква і Рідна Школа є святинями, в яких зберігається і зміцнюється релігійне виховання дитини, але якщо школи занехують науку релігії, вони розминаються зі своїм завданням.

Текля Мосора

Пригадую собі нашу зустріч перед Виховною Сесією в Ню Йорку. В залі, де відбувалась реєстрація, вона сиділа і пильно працювала над якимись записками, зосереджена в собі, дещо бліда і дещо неспокійна. Я підійшла до неї і промовила кілька теплих слів. Вона ніжно усміхнулась, розхмарила чоло і подякувала. І щойно на сесії кожний побачив в ній керівника великої справи в ділянках того Виховного Ідеалу Українця у Вільному Світі.

Після Світового Конґресу в Ню Йорку, згідно з ухвалами Виховної Сесії створено в Канаді Координаційну Виховно Освітню Раду. Кекилія Паліїв зайняла була позицію секретаря цієї Ради. А в Світовій Раді Українського Дошкіля була вибрана головою.

Рік тому в листопаді, на 9 Конґресі Українців Канади, на сесії шкільної конференції промовляла Кекилія Паліїв. На цій конференції і створено і ухвалено було створити Крайовий Центр Українських Шкільних Рад Канади. І в цій ділянці Кекилія Паліїв вложила велику частину своїх трудів. В квітні ц. р. вона була приїхала до нас на наради Шкільного Центру.

Остання наша зустріч була в Торонті в м. липні. Я виїхала була до Торонта на місяць в певних обов'язках. Ми відбули наради втрійку. Кекилія Паліїв, мґр. З. Зелений і я. Журились і плянували шкільну програму, на яку очікували школи. Прощаючись вона сказала: „Котрогось вечора зголошусь до вас, заберу вам дещо часу і разом проведемо вечір". Але ця зустріч вже ніколи не відбулась.

„Вчіться працювати без мене!" — сказала вона одного разу своїм співпрацівникам, коли зрозуміла, що нитка її життя ослабає. Не плакала, не жалілась. Думки її до кінця блукали по рідній ниві...

Блаженні ті, які відходячи з цього світу лишають за собою вічнотривалі вартости, любов у серці близьких, найближчих і довкілля.

Десь там у Торонті, на цвинтарі Проспект виросла свіжа могила, на яку кладу понсову троянду на знак незгасаючої приязні і пошани.

Н. Когуська

ЗВЕРНЕННЯ

Вдержання й розвиток українства в діяспорі зумовляє необхідність плекати й розвивати надбання української культури, з чим в'яжеться потреба мати масового споживача культурних творів.

Щоб це забезпечити, мусимо подбати про те, щоб пов'язати життя нашого молодого покоління з українським суспільним і культурним життям.

Культурного і національно-свідомого громадянина можна виховати, коли це виховання буде починатися від найранших років його життя. Важливим засобом до цього є дитяча й молодеча книжка і тому Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців вповні визнає корисною та потрібно акцію Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова (ОПДЛ), яку у формі ЧЕТВЕРТОГО ДВОМІСЯЧНИКА УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ Й МОЛОДЕЧОЇ КНИЖКИ проводиться цього року на теренах ЗСА й Канади в листопаді і грудні.

Секретаріят СКВУ закликає українські центральні крайові організації та весь український загал, зокрема українську пресу — якнайширше включитися в цю акцію та дати ОПДЛ повну матеріяльну і моральну підтримку.

За Президію Секретаріяту СКВУ

о. д-р В. Кушнір — Президент

М. Плав'юк — Генеральний Секретар

ПАМ'ЯТІ НАЙДОРОЖЧИХ

У другу річницю смерти дорогого мого мужа бл. п. Михайла Волковського, який відійшов з цього світу в січні 1967 року в місті Гамільтоні, Онт., складаю в його світлу пам'ять $5.00 на журнал „Промінь".

Дружина Мирослава Волковська.

— — —

Відділ Союзу Українок ім. О. Басарабової в Келґари складає нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь" в пам'ять довголітньої і заслуженої членки бл. п. Марії Марії Сеньков, яка упокоїлась 29 вересня 1969 р. Вічна їй пам'ять!

Ґеня Микитяк, секр.

— — —

В пам'ять наших дорогих українських родичів, татів і мамів, які відійшли вже з цього світу, але були тут вірні своїому народові, хай їхні душі хоронять нас, бережуть і ведуть ясними дорогами добра і правди.

В їх світлу пам'ять складаю $10.00 на журнал „Промінь".

Софія Кушнірук, Винярд.

— — —

На нев'янучий вінок дорогої дочки, бл. п. Славки Майнерик з Торонта, яка упокоїлась 28 червня 1968 року, в світлу пам'ять покійної складаємо $5.00 на журнал „Промінь".

Гаврило й Анастасія Гарасим

Тандер Бей, Онт.

— — —

В пам'ять дорогого нашого учителя, довголітнього редактора „Вісника", редактора „Українського Голосу", В-преп. Прот. о. Василя Кудрика, складаю нев'янучий вінок $10.00 на журнал „Промінь".

Софія Кушнірук, Винярд, Саск.

М. Макарушка-Хоптяк

СТОРІНКИ ДО ІСТОРІЇ ЖІНОЧОГО РУХУ

(Продовження)

Інші членки збирали по склепах і приватних домах різні речі на фанти, а потім їх пономерувати і виписати тисячі льосів — теж була не мала праця. Чим ближче до Дня Селянки, тим енергічніше і завзятіше працювали наші пані, бо ходило також про це, щоб зібрати якнайбільше грошей, бо наша невтомна касирка бл. п. Шалаута вже від довшого часу морочила нам голови, що ми мусимо придбати площу під захоронку для сиріт!

Вкінці прийшла так нетерпеливо очікувана неділя котрогось дня вересня. Погода чудова — як на замовлення. Настрій у всіх радісно — нервовий — вдасться чи не вдасться це свято-маніфестація. Вже приїхали три делеґатки з Централі С. У. на чолі з пані Оленою Шепарович. Гості з сусідних філій С. У. теж почали з'їжджатись, а й стійкові доносять нам, що зі всіх гостинців і доріг масово напливають підводи з жіноцтвом. Багато мужчин теж прибуло побачити, як їх жінки, доньки, чи дівчата будуть пописуватись. Підводи уставлялися при бічних дорогах, а все жіноцтво йшло на простору площу Р. Ш., де впорядчиці (майже всі панночки, що вчили вправ на чолі з невтомною п. Зенею). Кругом — як мак зацвив. По мальовничих народних строях можна було пізнати поодинокі Кружки. Одні в однакових шальованих спідничках — інші в оксамитних, одні в чорних чобітках, інші в червоних. Відрізнялись дівчата у вінках і стрічках, а молодиці в хустинках.

Словом чарівна й незабутня картина. Саме сонце раділо такою красою — гріло — не пекло, що й подвоювало радість.

Впорядчиці нарахували около 3,000 жінок, а около 2,000 мужчин і гостей.

Усе жіноцтво під проводом своєї головної руховички-вчительки п. Воробець Зені й гостей з Централі з місцевим Виділом С. У. машерувало під такт музики містом аж на далеке оболоння над Гнилою Липою, а за ними інші гості.

Поляки дуріли зі злости й вигукували непристойні слова, а пізніше й сам староста сказав нам, що ми його перехитрили, бо якби був знав, що з якогось „свята селянки" відбудеться така масова маніфестація був би **ніколи** не позволив на це „Свято".

На оболонці жіноцтво уставилось в чотирикутник, а на трибуні позасідали гості. Свято відкрила представниця Централі п. О. Шепа-

Повітове „Свято Селянки" в Рогатині.

рович гарною промовою. Потім слідували могутні вправи: „Боже Великий Єдиний", до яких стало около 500 жінок і дівчат. Під звуки дутої орхестри місцевої Читальні „Просвіта" ритмічними рухами слали мольби до Всевишнього за долю-волю України. Дальше слідували вправи серпами, хустками й вінками менших груп, а на кінець різні гагілки. Оплескам і вигукам не було кінця. Офіційне Свято закінчила промовою голова нашої Філії п. Кузикова.

Потім розпочався фестин (пікнік) тим, що все, що жило кинулось до буфету, де буфетові пані під проводом п. Ратичевої добре звивались і пріли заки встигли нагодувати таку масу народу. Пам'ятаю, що в нашій кооперативі-м'ясарні не стало вже ні ковбас, ні шинок, а приватна м'ясарня теж усе випродала. Те саме було з хлібом і булками, а фабричка содової води ледви встигала довозити різні напитки.Панночки з льосами теж не дармували так, що тисячі їх скоро розпродали і фанти небавом розхапали.

Вечером відбулась в концертовій залі Р. Ш. забава з танцями, до яких приграваля смичкова орхестра місцевих жидків. Там теж буфетові пані звивались добре коло буфету, бо багато охочих (коло 400) молодих і старших забавлялись до білого ранку. Велика частина народу по фестині роз'їхалась домів щасливі і вдоволені із вдалого Свята — головне зорганізоване жіноцтво, яке іще ніколи перед тим не пережило такої величавої маніфестації.

Моральний і матеріяльний успіхи зі Свята були надзвичайні! Моральний тим, що наше сільське жіноцтво своїм виступом доказало, що воно вже вступило на шлях освіти й зрганізованого життя, а матеріяльний понад 2,000 золотих чистого зиску (тоді були це великі гроші), чим ми частинно здійснили нашу мрію, бо купили за містом гарну площу під будову Сиротинця.

Наша Філія С. У. була одинока в цілій Галичині, що в 1935 р. відбула „Свято Селянки", — це було також велике моральне вдоволення.

По такім величавім „Святі Селянки" жіноцтво із незорганізованих сіл почало зголошуватись до нас, щоб і в них засновувати Кружки С. У. Пізною осінню й зимою почались інтенсивні поїздки на села. До зорганізованих Кружків з різними рефератами як: гігієна, плекання немовлят, виховання дітей і т. под. жіноцтво радо слухало цих рефератів і старалось по змозі заводити в себе всякі уліпшення. Найперше старалось не давати їсти з одної посудини всім спільно, а давало страву в мисочках кожному членові родини осібно. Молоді матері купали й перевивали частіше своїх немовлят і колиски держали в більшій чистоті.

Малих дітей старались лишати під опікою старших бабусь, хоч би й сусідних, або забирати з собою в поле, бо були дуже часті випадки, що при забаві сірниками горіла ціла хата, а в ній і діти.

Мешкаючи на селі, я сама пережила раз такий випадок: може в третій хаті від мене чую несамовитий крик дитини. Заходжу під хату, двері зачинені „на кілок". Дивлюсь крізь вікно й бачу немовля в колисці майже сине, а коло нього 3 - 4 річний хлопчина. Не надумуючись довго, відчинила двері й вбігла в кімнату. Дитина вже не кричала, тільки дивно харчала. Я схопила її на руки, термошу, а з уст вилетіла ціла печена, зимна картопля, якою хотів нагодувати її братчик. Якось щасливо вдалось мені це немовля врятувати, а потім мусіла добре намучитись заки привела його до чистоти, бо лежало майже в гною. Нагодувати теж треба було. Так оставляли жінки своїх немовлят на призволяще йдучи до праці в поле.

Цей і подібні приміри я все ставила перед вічі нашим жінкам на різних сходинах і це по трохи робило вплив, бо вже молодші матері краще доглядали своїх немовлят.

В 1936 р. головний директор Союзу Коопер. Кузик виїхав до Львова з ріднею і ми остались без голови. Цим разом я вже не далась довго просити, бо навчена важким досвідом стала головою нашої Філії, а секретаркою вибрано нашу славну руховичку п. Зеню Воробець.

Кружки чимраз більше почали домагатись різних курсів, головно куховарських, а Централя не мала подостатком вишколених учительок. На це ми порадили собі самі. Я сама зорганізувала і вела повітовий курс куховарства, на який зголосилось досить охочих панночок по гімназійній матурі і місцевих і декілька з ближчих сіл. Щоб такий курс був більше корисний і цікавий, я переконала панну Оксану Кудрик, дочку нашого пароха, пізніше замужню за директором Союзу Кооп. Поришком, яка скінчила у Львові трикотарський курс, щоби й вона навчила наших курсанток трикотарства. Вона на це погодилась і так ми склали плян тритижневий куховарсько-трикотарський. (По якімсь часі цей плян затвердила Централя С. У. і розіслала по Філіях — а чи був використаний — не знаю). (Далі буде).

РАДА УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В СХІДНІЙ КАНАДІ

1. Об'їздка голови РУШ і стан нашого шкільництва.

З доручення Централі КУК і Крайового Центру РУШ І. Боднарчук в місяці листопаді відбув об'їздку по Східній Канаді, обсліджуючи українські школи. При цій нагоді, він як голова РУШ, відвідав також і українські школи при УГПЦеркві і зареєстрував 22 школи, в яких навчається 1,007 дітей. Це число не охоплює тих православних дітей, які навчаються в школах УНО, СУМ, Просвіти.

Усіх шкіл, різного віроісповідання, зареєстровано 74, а в них навчається 5,181 учень.

В загальному стверджується великий занепад української мови по українських домах, низький рівень знань учнів по школах, застрашуюче число дітей неохоплених навчанням української мови. Це відноситься до всіх шкіл і такий стан заставляє нас серйозно застановитися над заходами в покращанні його.

Тому звертємося з ласкавим проханням до наших отців настоятелів, керівників шкіл, учителів і батьківських комітетів, шукати живого контакту з українськими домами з метою покращання стану нашого шкільництва.

а) Необхідно перевести по громадах облік дітей неохоплених навчанням української мови.

б) Потрібно частіше відбувати збори батьків, улаштовуючи при цьому доповіді й дискусії на теми методичної допомоги дітям у засвоєнні і збереженні українською мови.

в) В порозумінні з керівними органами Союзу Українок Канади, активізувати працю місцевих відділів в напрямі освідомлення молодих матерів, зберігати й плекати українську мову у своїх домах; популяризувати живе і друковане слово.

2. Чергові наші поїздки

Поскільки навчання по наших школах, здебільша, відбувається суботами, неможливо організувати обслідування шкіл одним наворотом, щоб можна рівночасно й бувати на лекціях. Тому на час приїзду голови РУШ належить заряджувати навчання у вечірніх годинах, після чого належить влаштовувати обговорення лекцій та зустріч голови РУШ з ширшими кругами громадянства для заслухання доповіді й дискусії. Просимо негайно зголосити нам дати, коли Ви бажали б мати в себе таке обслідування, а голова РУШ радо Вас відвідає.

3. Клясифікаційні конференції

Півріччя навчального року уже за нами. Учителі повинні відбути клясифікаційні конференції для з'ясування оцінок учнів. Оцінки мусять бути справедливими. Невірна оцінка від'ємно впливає на психічний стан учня. Невільно вчителям перед батьками приховувати недоліки їхніх дітей. Успішність дітей за перше півріччя повинно бути донесене до відома батьків.

Програму навчання треба так плянувати, щоб остання чвертьріччя залишилося на повторення й закріплення пройденого матеріялу.

При всіх предметах навчання особливої уваги належить приділяти засвоєнню мови, релігійному й національному вихованню.

4. Шкільна бібліотека й допоміжна лектура

При кожній школі повинна бути шкільна бібліотека. Кожний клясний керівник повинен підібрати певне число книжечок, щоб діти даної кляси повинні прочитати на протязі навчального року. Учителі повинні плекати в дітей навики до читання книжок. Для цього належить влаштовувати міжучнівські і клясні змагання в читанні книжок. Кращих треба відзначувати й нагороджувати. Допоміжну лектуру цілої школи (розподіл її) узгляднює директор школи.

5. Шкільні імпрези

Підготовку до шкільних імпрез належить проводити поза годинами навчання і частинно в процесі навчання; заучування збірних деклямацій цілою клясою, пісень тощо. Шкільні імпрези допомагають у вихованні учнів, популяризації школи, в зацікавленні батьків школою. Але треба програми так опрацьовувати, щоб усі діти могли брати в ній активну участь.

Особливої уваги треба приділити підготовці до Шевченківського концерту. Шевченкові твори мають велике значення у вихованні учнів, зокрема в збереженні української мови.

6. Матеріяли з учительської конференції

Як тільки одержимо доповіді з відбутої Учительської Конференції в Східній Канаді, зразу почнемо їх друкувати у „Віснику" та постараємося усі матеріяли з конференції видати окремим збірником. Матеріяли вже маємо, крім доповідей, З доповідачів тільки п. Дмитро Рома-

ЖОВЧНО-КАМ'ЯНА ХВОРОБА

Одного разу мене викликали до літньої жінки, яку мучили приступи гострих болей у ділянці печінки. Під час останнього приступу в неї з'явилася нудота, блювання, підвищилась температура, що супроводжувалась ознобом. До жовтого пофарбування очей і шкіри приєднатися сильне свербіння, безсоння, підвищилась дратівливість.

Із бесіди з хворою з'ясувалося, що вона дуже любить смажені і гострі м'ясні страви. Перші ознаки захворювання з'явилися близько 20 років тому, але протікало воно більш-менш спокійно, і лише останнім часом приступи виникали досить часто. Характер жінка мала неспокійний, неврівноважений. Клінічне обстеження виявило у хворої печінкові кольки з розвитком жовтяниці на фоні тривало існуючої жовчно-кам'яної хвороби. Жінку було направлено в лікарню, де їй видалили жовчний міхур з великою кількістю дрібних каменів і гною. Після операції стан хворої помітно поліпшився.

Які ж причини призводять до виникнення жовчно-кам'яної хвороби? По-перше, застій жовчі у жовчному міхурі і жовчних протоках. По-друге, поєднання інфекції з розвитком запалювального процесу. Появі хвороби сприяє неврівноважена нервова система, нерегулярне харчування, малорухливий спосіб життя, часті вагітності, в'ялість черевної стінки, клімакс, зловживання жирними, смаженими, гострими стравами і алкоголем, порушення жирового обміну, ожиріння, атеросклероз, подагра, хвороби шлунку (особливо з пониженою кислотністю), кишечника, підшлунковой залози, дискінезії жовчних шляхів і їх хронічні запалення, запалення жовчного міхура, хронічний апендицит тощо.

Що ж відбувається у жовчному міхурі і жовчних шляхах печінки? Жовчний міхур являє собою невеликий м'язовий мішечок, уславний зсередини слизовою оболонкою. Він містить близько 60 мл концентрованої жовчі і прилягає до нижньої поверхні печінки. Жовч із міхура по міхурному, а потім загальному жовчному протоку надходить до дванадцятипалої кишки і бере участь в обробці їжі, що потрапляє до кишечника. У разі застою жовчі, щільні її елементи (холестерин, білкові речовини) починають утворювати осади, з яких поступово виникають камені. При запалювальних процесах у жовчному міхурі змінюється хімічний склад жовчі, розвивається багато мікробів, які ще більше сприяють утворенню осадів. Якщо захворювання супроводжується атеросклерозом з порушенням липоїдного (холестеринового) обміну, камені утворюються з кристалів холестерину. Як правило, при появі каменів у жовчному міхурі розвивається хронічний запалювальний процес. Коли камінь пересувається і закриває загальний жовчний протік, виникає (як у нашої хворої) жовтяниця. Якщо камінь, що пересувається, закорковує міхурний протік, розвивається водянка жовчного міхура. У цьому випадку в ньому збирається багато рідкого секрету, який перетворюється на гній. Жовчний міхур збільшується у розмірі, при великому збільшенні може настати пропуклина.

●

Як бачите, жовчно-кам'яна хвороба може призводити до численних ускладнень, серед яких, крім зазначених, запалення самої печінки (гепатит), абсцеси (нагноїння), рак жовчного міхура, необоротні зміни печінкової тканини — цирози, а також запалювальні процеси у сусідніх органах (шлунку, підшлунковій залозі, кишечнику).

Протікання жовчно-кам'яної хвороби досить різноманітне. Часто її спочатку не помічають, хоч камені і в жовчному міхурі, і у жовчних ходах печінки вже існують.

Найчастіше ж захворювання дається взнаки, приступоподібними болями в ділянці правого підребер'я, які розвиваються несподівано. Іноді цим болям передує важкість і почуття розпирання в ділянці правого підребер'я або під грудьми, нудота, слабкість. Біль з'являється через 3—4 години після їди (жирної, гострої або надмірної) чи після спалаху гніву, нервового переживання. Біль, що несподівано виник, так само несподівано може минути. Це свідчить про те, що камінь вийшов у дванадцятипалу кишку. Якщо ж біль не минає, слід негайно звернутися до лікаря, оскільки зволікання іноді виявляється небезпечним.

●

При більш спокійному перебігові хвороби необхідно додержувати режиму дня і харчування (їсти 4—5 разів на день). Як вам вже відомо, захворювання супроводжується порушенням холестеринового (жирового) обміну. Тому необхідно виключити з раціону жирні сорти м'яса, птиці й риби, сало, копчення консерви, смажені та солоні продукти, салату, шпинат, щавель, гриби, тобто ті продукти, що містять холестерин. Уникайте цигарок і алкоголю. Їжа має бути відварена, парова або тушкована.

Необхідно вводити продукти, багаті на ліпотропні (жиророзчинні) речовини: сир, яєчні білки, нежирне м'ясо, молоко, вівсяну, гречану крупи, суницю, чорницю, гарбузи, кавуни, апельсини, мандарини, банани, лимони. Збільшуйте кількість вітамінів за рахунок таких продуктів, як житній хліб, капуста, шипшина, солодкі сорти яблук, журавлина, морква, фруктово-ягідні соки, картопля, дріжджі, мед, виноград тощо.

Бажано щоранку (натщесерце) і перед сном випивати склянку шипшини з однією чайною ложкою меду і соком половини лимона (протягом 2—3 місяців). Влаштовуйте два-три розвантажувальних дні на тиждень, коли з їжі виключають м'ясо, вершкове масло і вживають страви, приготовлені на олії, з овочів, фруктів.

●

Необхідно уникати важкої праці, але регулярно займатися лікувальною фізкультурою.

Жовчно-кам'яна хвороба у початковій стадії виліковна. Якщо ж захворювання виникло давно, акуратно виконуйте призначення лікаря, всі його поради й рекомендації. Тим самим ви можете загальмувати перебіг хвороби, збережете сили і працездатність на довгі роки.

Ольга Капітонова,
лікар.

ник переслав уже нам готову свою доповідь до друку. Просимо ласкаво й інших доповідачів якнайскоріше надіслати нам свої доповіді, щоб ми могли їх надрукувати, розмножити й дати можливість користуватися ними всім нашим школам.

Іван Боднарчук — голова,
Калина Сакалюк — секретар.

НОВА КНИЖКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Ніна Мудрик-Мриц: „ПРИГОДИ ГОРІШКА". Малюнки авторки. Видавництво Об'єднання Працівників Дитячої Літератури „Нашим Дітям", О.П.Д.Л., Нью-Йорк — Торонто 1970.

Тяжко собі уявити, щоб звичайний лісний горішок був з якоїсь причини трансформований у хлопчика. Але при деякій фантазії — можна, та й причина до того знайдеться поважна. Талановита авторка його (горішка) саме таким у своїй уяві створила і зобразила патлатим, окатим, балухатим, кирпатим і дуже симпатичним. Ну, а вже круглий писочок у того уявного хлопчика — ніби як і у справжнього горішка. До того ж цей хлопчик - Горішок досить пристойно вбраний: у вишивану сорочечку, штанцята та у чобітцята. Ну, й чим не Горішок, Кажуть же: хлопчик, як горіх, (а не навпаки: горіх, як хлопчик), то коли, повторюємо, авторка подає нам хлопчика за горішка (а вона знає що робить), то у світосприйманні дитини цей хлопчик буде не що інше, як тільки Горішок.

Хлопчик-Горішок звичайний собі пустотливий, галатинуватий й малообережний, як і всі (справжні) хлопчики, бо от сидів собі на ліщині у стопроцентовій кольоровій мімікрії разом з натуральними горішками і ловив собі знічев'я ґав, та

..Якось в небо задивився
Та й із гілочки звалився".

Але, бачиться цей Горішок мав більше щастя, як розуму, бо падаючи додолу у потік, де був би утопився, гримнувся на похилий беріжок і тут його затримала квітка-незабудька — сама підстеливши йому синє квітечко (чому не блакитне, як намальовано самою авторкою,).

Хлопчик-Горішок чемний і гарно вихований, він зразу ж почав гарненько дякувати незабудці аж раптом стали з нього насміхатися всі навколишні трави й квітки, бо ж:

„В нього порвана штанина
і розпатлана чуприна"!

а далі авторка дуже гарно і природно передає і рисунком і віршем засоромлення хлопця і як він хотів утікати від цього насміхання з нього. Тільки тут авторка-мистець значно перевершила авторку-поета і напрочуд гарно зобразила постать засоромленого хлопця, тоді, як віршовий підтекст не відповідає цій мистецькій бездоганності, бо

„І від сорому в Горішка
Утікати стали ніжки".

Ну, як дитині можна втовмачити, що самі ніжки можуть утікати без участі голови та інших частин тіла, то тоді, може авторка і впорядку, але на нашу думку, варто б уникати також недокінчених зворотів, бо ж і дитина може колись сказати, що в неї самі ніжки утікали.

Анахронізмом навіть для дитини може здаватися павучина допомога Горішкові. Де ж пак! Всі знають, що павуки бридкі і що їх треба боятися, а тут здоровенний павучище виявився таким добрим до хлопчика, (дарма, що той, падаючи порвав його сітку-павутиння), що й штанята залатав і, навіть, запропонував „реп'яшину, щоб розчесав собі чуприну".

І тут наш Горішок у залатаних штанцях, з умитим личком та розчісаною чуприною

„На пеньку високо станув,
Щоб усяк його доглянув.
Всі Горішка подивляли,
Дивувалися, вітали".

Тут і справді відчувається гарний віршовий переказ про самовеличання Горішка. Шкода тільки, що сюди непрошено потрапило чуже слово (з польського: stanął).

Далі з отим Горішком траплялося ще чимало пригод: його доганяла білка, він знов падає, знову повторюється вже знана нам подія з порваними штанцятами й розпатланою чуприною, але на цей раз від небезпеки і ганьби Горішка рятує чиясь добра дитяча рука і ховає його разом з іншими горіхами, жолудями,

шишками та різними лісовими знахідками у простору торбинку. А потім Горішкові позолотили личко, посріблили чуба і повішали на різдвяно-прибрану ялинку.

От і стовбичить він, причеплений до ялинкової гілки: — хлопчик — не хлопчик, горішок — не горішок, а так просто, як прикраса ще й й запишався тим, що дітки можуть милуватися його з'явою, як неабиякої прикраси ялинки.

„Наш Горіх заплющив вічка,
Змерехтів, немов зірничка
І щасливий до безтями
Заховався між гілками!"

Оце й уся фабула такої чудової передріздвяної казки, що відзначає споконвічну традицію прикрашання ялинки до свята Різдва Христового. В ній немає надоклучливих безконечних повторень. Все тут ясно, коротко й доведено до сподіваного кінця казки. Й цілком природно зміст казки може відгукнутися у фантазії дитини — придумати й собі якусь отаку химерну іграшку-прикрасу на різдвяну ялинку.

В багато насичених антуражем великих, цілосторінкових ілюстраціях Горішка оточують крім трав, квітів, грибів тощо ще й інші представники лісового пейзажу: равлики, комашки, коники-стрибунці та всякі різноманітні створіння. Все це подано в оптимістичній, доступній для дитини гамі кольорів. А сцена з білкою, від якої щодуху утікає Горішок — бездоганна. Це найбільш виразна і динамічна композиція. Тут в Горішка таке перелякане личко й така страшна, аґресивна білка!

Книжку написано та ілюстровано самою авторкою зі смаком і любов'ю до наших найменших. Діти її приймуть з радістю, а сама авторка книжечки й ілюстрацій увійшла в смак ще більшого мистецького поступу. Їй не треба, як іншим нашим загальнознаним „дитячим" письменникам — Лесі Храпливій або Леонідові Полтаві звератися до дорогих і вельми занятих мистців, бо вона й сама з оформленням та ілюстраціями своєї книжки справиться. Щоправда, ілюстрування дитячої книжки (може й більше, як ілюстрування книжки для дорослих) вимагає все більших студій, щоб не залишитися на якомусь стандартному шаблоні і щоб впровадити в рисунок ілюстрацій свій український характер, але Ніна Мудрик-Мриц має до цього досить своїх національних амбіцій і завзяття.

Й тут годилося б пригадати, що Н. Мудрик-Мриц є ніби відповідним уособленням тих своєрідних козацьких мистців-віршотворців 17 - 18 століть, які створювали картини своїх „козаків - бандуристів" та „Казаків - Мамаїв" й доповнювали їх своїми ж власними віршами.

Олекса Повстенко

БЛ. П. ВЕРОНЯ МОЙСЮК

Одні за другими „відлітають" в безповоротну путь наші піонери, що прокладали дороги в громадське життя. Рік тому, 11 грудня 1968 року відійшла у вічність одна з перших членок нашого жіночого т-ва в Реджайні, бл. п. Вероня Мойсюк .

Вероня Мойсюк народилась 31 жовтня 1897 року в селі Тарашан на Буковині в родині Станіщьких. До Канади приїхала 1912 року молоденькою дівчиною і того самого року вийшла заміж за Олександра Мойсюка і ввесь той час подружжя проживало в Реджайні. Включились вони обидвоє в громадську працю від самих її початків; були основателями і взірцевими членами Товариства Просвіти та Української Православної Церкви Зіслання Св. Духа в Реджайні в 1927 р. Вслід за тим засновано було жіноче т-во Доньки України, відділ Союзу Українок Канади в Реджайні.

Бл. п. Вероня була одною з перших членок нашого товариства, в якім все брала активну участь, була в проводі

Бл. п. Вероня Мойсюк

т-ва, займала позицію голови, заступниці голови, господині і помагала завжди де лише було потрібно. Покійна була тихої вдачі, багато читала, любила українське ручне мистецтво, багато вишивала, писала писанки, які дарувала до т-ва на добрі цілі. Вона була почесною членкою нашого відділу. На 40-літнім ювілею нашого відділу було відзначено 4 членки, які пробули в товаристві через 40 років без перерви. Вероня була одна з тих чотирьох, тепер осталось лише три.

Бл. п. Вероня проходила у своїм житті важку дорогу. 20 років вона була повдовіла, опісля втратила своїх двох синів, Василя і Віктора, на яких вона покладала надії. По довгій і важкій недузі відійшла на вічний спочинок. В глибокому смутку оставила вона дочку Домніку Бабчук в Асинибоя, сина Миколу у Каліфорнії, 8 внуків і 5 правнуків. Похороненно бл. п. Вероню на православнім кладовищі поруч могили її чоловіка Василя.

Після похорону відбувся поминальний обід в Народнім Домі, на якім ми прощали покійну на вічний спочинок. Замість квітів на її свіжу могилу, в пам'ять дорогої мами і бабусі, родина складає жертву на журнал „Промінь" $10.00.

Хай Господь прийме душу її в Царство небеснее.

Марія Корпан

PROMIN

Vol. XI, 2 ENGLISH SECTION February, 1970

LESYA UKRAINKA

An illustrious Ukrainian poetess - dramatist, Lesya Ukrainka's real name was Larissa Kosach. She was born on February 25, 1871, in Zviaheli, Volin. Her father was Peter Kosach, a civil servant. Her mother was the well-known writer, Olena Pchilka.

Lesya Ukrainka began to write at the age of fourteen. Besides her work as a dramatist and publicist, she wrote several volumes of lyric poetry and some prose. Her best plays include "Joanna, Wife of Khusa", "Cassandra", "The Babylonian Captivity", "The Advocate Martianus", "Upon the Ruins", "The Possessed One", "Forest Song", "On the Field of Blood", "Rutinus and Priscilla", "The Stone Master" and "In the Wilderness".

Lesya Ukrainka also devoted a considerable amount of time to the translation of classical German, French, English, Italian and Eastern literature into Ukrainian. She was proficient in eight foreign languages. Her writing ranks among the best in world literature. She lived in many parts of the world, and, although the primary reason for her travels was medical in nature, her writing benefited a great deal from them. Particularly stimulating were her sojourns in Bulgaria at the home of her uncle, Mikhaylo Drahomaniv, and in Egypt, Italy, and Germany.

In 1907 she married Clement Kvitka who devoted himself to the welfare of his ailing wife. Lesya Ukrainka died in 1913 in the Caucasus in the town of Suram. Her works are still being researched and catalogued. This excerpt from "Three Silhouettes", by Leonid Biletski is indicative of the high regard of literary critics for her work:

"The spirit of a true artist, the spirit of a vibrant human being, and the spirit of an enlightened patriot — these qualities made possible her heroic creative output in spite of the lack of physical strength and energy. It is not surprising that this monumental talent of near genius proportions was the only one that came to bear fruit in tha era of suppression and decline of nationalistic ideals, and Muscovite reaction. It is also not surprising that this unique talent

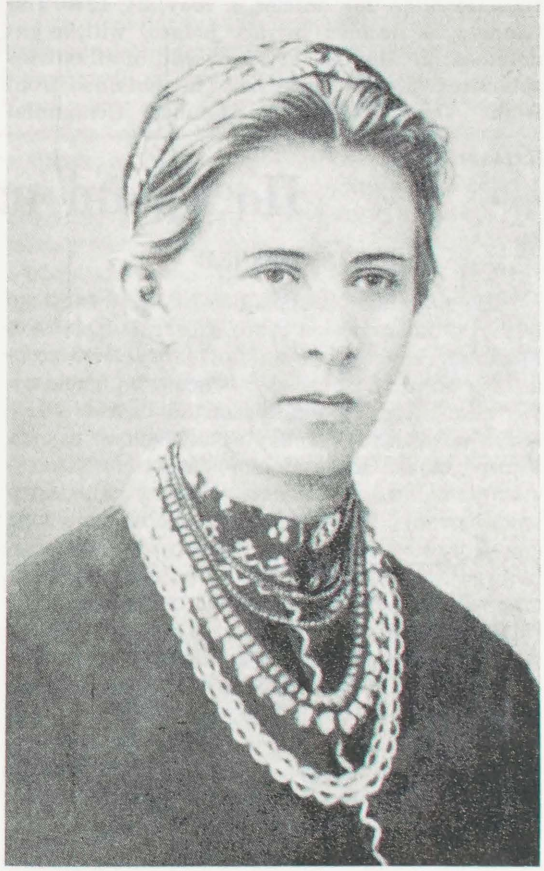

was found in the person of Lesya Ukrainka, a sincere Ukrainian patriotic and civic benefactress".

WOMEN'S ALUMNAE ANNOUNCES MANITOBA CENTENNIAL PROJECTS

At their annual scholarship fund-raising event held on Nov. 25 at the Lincoln Motor Hotel, Alpha Omega Women's Alumnae president, Mrs. S. B. Hrushovetz, announced the group's Manitoba Centennial projects for 1970. The events will include a piano recital featuring the brilliant young Ukrainian pianist, Ireneus Zuk, of Montreal on Sun. April 12,

1970 at the Playhouse Theatre. Chairman of the event is Mrs. J. Rozumnyj.

The second project will be a Centennial Art Competition open to all Manitoba artists over 18 years of age on the theme of "Ukrainian Canadian Life in Manitoba". First prize will be $300, second prize $150 and third prize $50. Deadline for entries is May 24, 1970. The winners, as decided by art judges, will be announced on May 31 at an exhibit of all entries submitted. Entry forms may be obtained from Alpha Omega Women's Alumnae Centennial Art Competition Chairman, Mrs. G. Ratuski, 34 Daffodil St., Winnipeg 17, Man. The entry fee is $3.00. All art forms except ceramics will be accepted.

Together with these projects, raffle tickets on a work of art by Leo Mol will be sold by members. The draw will take place at the Alumnae's Art Competition Exhibit on May 31, 1970. Proceeds of the raffle will go toward the Art Competition. Raffle Chairman is Mrs. M. Negrich.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

ЗА ЗБРУЧЕМ

На захід від Хмельницької і Житомирської областей простяглися густо заселені Львівсько-Волинські землі або Волино-Поділля. Найістотніша особливість рельєфу — невисокі кряжі серед болотистих низин, а далі Карпатські гори, що обмежують її рівнину на північному заході. Умовна східна межа Волино-Подільської височини проходить по східних схилах українського кристалічного масиву. З півночі на південь вона йде через пониззя річки Случі на річку Корчик, Збруч і до Дністра. На захід від цієї лінії кристалічні породи на поверхню не виступають. На півдні і південному заході Волино-Подільська височина підходить до Дністра, отже Волино-Поділля займає весь обширний вододільний простір річок Прип'яті, Дністра і Вісли.

За історично-географічними особливостями Волино-Подільської височини в її межах виділяються окремі райони з характерними рисами природи. Найголовніші з цих районів — Поділля і Покуття, Кременецькі гори, Вороняки і Гологори, Волинська височина, Опілля та Розточчя.

Найголовнішою рисою краю є густа сітка річкових долин системи Дністра найбільшої річки цього краю.

І так ми з вами на другому боці Збруча, річки, яка довгі роки ділила живе тіло української землі. Старезні липи шумлять обабіч прадавнього шляху. Дуплисті вузловаті дерева з могутніми кронами в цвітінні сережок. Липи гудуть роями бджіл і від того ще більше здаються схожими на дзвони. Кожного літа в кінці червня зацвітають вони запашним цвітом... Багато гнівних бур прошуміло над ними над їх зеленими головами цих віковічних лип. Бачили вони угорських, австрійських, польських, німецьких і московських завойовників. Та ніяка сила не змогла скорити українську землю, поневолити духа українського народу.

Ніякі бурі не могли повалити прадавні дерева, посаджені людьми край широких битих шляхів. Ця слов'янська земля споконвіку належала до Київської Руси сягаючи далеко в гори, аж за Карпати. Землі, які були заселені східньо-слов'янськими племенами. В кінці VIII на початку IX ст. тут жили волиняни, бужани і дуліби. Назву свою Волинь дістала від міста Волині (Велині), яке вперше згадується в древньоруських літописах близько 1018 року. З розвитком відносин у X ст. засновуються міста БУЗЬК, ЛУЦЬК, ЧЕРВЕНЬ, БЕЛЬЗ та інші. Згодом Володимир Святославич віддав її в уділ своєму синові Всеволоду і збудував місто ВОЛОДИМИР (Волинський), яке після розпаду Київської Руси у XII ст. стало центром Володимиро-Волинського князівства. За Романа Мстиславовича (1172 - 1205) Володимиро-Волинське князівство об'єднало навколо себе всі удільні князівства Волинської землі.

В 1199 р. з приєднанням до нього Галицького князівства було утворено Галицько-Волинське князівство. З середини XIV ст. почалась боротьба за Волинські землі між Польщею, Угорщиною і Литвою. Спочатку польські феодали 1349 року захопили Галичину, а в 1388 р. і західну частину Волинської землі з містами Бельзом і Холмом. Східна частина Волинської землі потрапила під владу феодальної Литви. Після Люблінської унії 1569 року шляхетська Польща забрала всю Волинську землю, повністю зліквідувала залишки автономії колишніх московських князівств. В 1795 році вона знову ввійшла до складу Росії. Відважно обороняли

Волиняни своє право бути незалежними і раніше і в пізніші роки великої громадянської війни 1918 — 1920 років, 1939 — 45 рр.

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ увійшла в склад Української ССР 4 грудня 1939 р. Але це не значить, що вона є самостійна, вона так, як і вся Україна підпорядкована Москві. Лише після наказу Москви вона може плянувати своє господарство і розпоряджатися ним. В ній так, як і по всій Україні проходить шалена русифікація шкіл, установ, вищих наукових закладів. Центром Волинської області є ЛУЦЬК. Стоїть у вигоні невеликої, повноводної річки Стир. Місто оточене широкими заливними луками. Збереглися леґенди про те, що в 698 році тут поставив свої намети вождь слов'янського племені дулібів Лука. Перші згадки про Луцьк є в літопису XI ст. Тоді він був головною фортецею племені лучан і називався Лучеськом Великим. Місто часто зазнавало руйнувань від набігів татар, польських феодалів та інших завойовників. Населення його жило бідно. Навіть існує давня народна приказка: „А в тому Луцьку не все по людськи; кругом вода, а всередині біда". Тепер Луцьк є культурно-промисловим центром. В місті відкрито перший на Волині вищий учбовий заклад — педагогічний інститут імені Лесі Українки.

Багато в Луцьку історичних пам'яток. На старому городищі між річками Стир і Малий Глушець, стоїть старовинний замок XIV - XVI століть, споруджений з часів литовського князя Любарта. З його руїн місто й околиці як на долоні. Височать колишні костьоли і кірха, вражає своєю легкістю Покровська церква — пам'ятник архітектури XIII - XVII ст. В Луцьку з 1878 по 1881 рік на Катедральній (нині Карла Лібкнехта) жила Леся Українка. Про цей час вона розповіла у вірші „ВІЧЕ"

. . . „Де ви, мої товариші колишні?
Чи ви коли ще згадуєте замок
і всі ті речі, співи, таємниці?"

На південь від Луцька, теж на річці Стир стоїть місто — **Берестечко.** Під БЕРЕСТЕЧКОМ влітку 1651 року відбулася найбільш кривава у XVII ст. битва між військами Богдана Хмельницького і польської шляхти. Союзник козаків кримський хан у найтяжчу хвилину підступно зрадив козаків. Битва закінчилась поразкою військ Богдана Хмельницького. У народі збереглася пам'ять про ті дні і події, як про „Чорний Берестецький рік". Тарас Шевченко писав про них:

— Ой, чого ти почорніло
Зеленеє поле?
— Почорніло я од крові
За вольную волю . . .

— „Нам не дороге власне життя — нам дорога рідна земля. Ласки ворога ми не хочемо!" — грізно прокотилися тоді тут слова українських воїнів над головами ворожих полчищ і стало заповітом для нащадків. Недалеко від Берестечка є острівець, він високий, мов би не природний, а насипаний людськими руками. Сама земля наче б то піднесла його над собою. Навколо нього очерети про щось питаються в осоки, а на дуплистій вербі з усохлою кроною стоїть як статуя у своїому гнізді лелека. На острівці порослому деревами, церква в старовинному українському стилі. Вона невеличка і вся в якомусь стрімкому льоті. Її побудовано за проєктом архітектора О. Щусєва. Розписи зробив відомий художник І. Їжакевич. У церковних нішах зберегаються останки козаків полеглих у визвольній боротьбі 1648 - 1654 років. Тут і напис: „Спіть хлопці, спіть. Про Україну сніть". А коло церкви реконструйована за старовинними малюнками похідна козацька капличка, в якій Богдан молився перед битвою. Церкву збудував на кошти парафіян іще перед першою світовою війною настоятель Почаївського монастиря Віталій. З деяких джерел відомо, що цей храм розграбовано.

Нині Берестечко — районний центр з добре розвиненою місцевою промисловістю.

На північний захід від Луцька, на річці Луга (притока західного Бугу) розташоване місто ВОЛОДИМИР - ВОЛИНСЬКИЙ — стародавня столиця Волинського князівства. Місто було відоме ще за часів Древнєруської держави, як визначний центр. У літопису згадується в 988 році.

Угорський король Андрій стверджував, що таких красивих міст на той час не знала навіть німецька земля. Одною з найцікавіших архітектурних та історичних пам'яток Володимир-Волинського є Мстиславський (Успенський) собор (1157 - 1160 рр.), збудований за часів князя Мстислава Мстиславича. Це мистецьке чудо наших предків, які своїми руками піднесли його у високе небо. Собор може рівнятися хіба що з Київською Софією. Тут поховані князі - брати Володимир і Василько.

Не раз намагалися взяти приступом цей собор татари, але так і не змогли. Тоді вони підпалили його, але вогонь відступив. Багато можна розповісти про ці місця і кінця їм не-

має, але час стирає все. Давні торговельні майдани, земляні вали заростають травою. Історія заросла травою... В роки господарювання польських панів Волинь в цілому занепала. Володимиро-Волинськ виглядав дуже бідно.

Сьогодні Володимир-Волинський один з найбільших районних центрів Волинської області. Тут є різні заводи і фабрики, училища по спеціяльно технічній підготовці (механізації, сільського господарства та інше).

Кілька років тому на території Волинської та Львівської областей були виявлені величезні поклади високоякісного кам'яного вугілля і згодом почалось будівництво шахт нового Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну. Шахтарське селище НОВО-ВОЛИНСЬКИЙ стало вже добре впорядкованим містом з гарними обсадженими деревами вулицями, має школи, дитячі садки, ясла і лікарню. За перспективним пляном у Львівсько-Волинському басейні буде збудовано 16 шахтарських селищ, в яких житиме близько 150 тисяч осіб.

Біля шосе, що з'єднує Ковель з Луцьком лежить село КОЛОДЯЖНЕ, в якому жила в дитячі роки (1881 - 1886) Леся Українка.

Чарівна природа Колодяжного і сусідніх сел (Любитів, Скумен, Білик, Волошки), багатий фолкльор волинян благотворно вплинули на розвиток таланту письменниці і знайшли відображення в багатьох поетичних, прозаїчних і драматичних творах поетеси. В Колодяжному й досі стоїть „білий домик Лесі", як він був названий ще за її життя. В ньому тепер музей, а завідувачкою музею подруга дитячих років письменниці Варвара Йосипівна Дмитрук.

Великим старовинним містом в Україні є також РІВНЕ(яке в XVIII ст. було власністю магнатів Любомирських. Колись належало до Волинської тепер до Ровенської області. Перша згадка про нього в літопису приходить близько 1282 року. Воно виникло на березі невеликої річки Усті (притока р. Горині), на території де в IX - X століттях жило східнослов'янське плем'я деревлян. Пізніше воно згадується в документах про переговори російського уряду часів Івана III і Івана IV з польсько-литовськими послами про повернення Російській державі захоплених литовськими та польськими магнатами західноукраїнських міст. Невелике повітове місто в минулому, тепер Рівне значний промисловий і культурний центр області. Само місто має багато зелені, квітів, не бракує затишних куточків, гарних парків, а мальовничі береги річки Усті та Басівкутського озера приваблюють тисячі ровенчан влітку. Ровенщина це земля хліба. Земля, яка своєю красою дивує небо. Десь за обрієм Кременецькі гори, обабіч смуги лісів. І поля — горби, як ті вали, німі й чорні... Чорні восени, а вже ранньої весни вони зазеленіють, зашумлять і мов би попливуть... А літом наче б то саме жито і пшениця розколисують те, що давно минуло: „а ми ж тую червону калину, гей, гей та піднесемо"... Козацька похідна пісня вітала колись на цих горбах.

На Ровенщині є багато історичних місць. Серед них широко відоме село Дермань. У 1602 році тут було відкрито друкарню. В цьому селі жив і працював відомий український автор слов'янської граматики МЕЛЕТІЙ СМОТРИЦЬКИЙ. Граматика Смотрицького відіграла велику ролю в розвитку слов'янських мов. Російський науковець Михайло В. Ломоносов закінчив освіту в Україні в Київській Академії (1730 - 1733) склав граматику російської мови користуючись граматикою Смотрицького. В Дермані народився сучасний український письменник Улас Самчук.

Великий слід в історії української культури залишило місто ОСТРОГ. У 1580 році князь Константин Острозький заложив тут вищу школу - академію з якої ширилася освіта на всю Україну. Тут же була заснована перша друкарня в якій працював відомий друкар Іван Федорів, у ній він надрукував знамените ОСТРОЗЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ.

Острозький князь Федько Острожко захищаючи інтереси слов'янських народів, брав активну участь у Ґрюнвальдській битві (1410 р.) і в гуситських війнах.

В 1636 році жителі Острога повстали проти володарки міста єзуїтки Ганни-Алоїзи Острозької. Повстання було придушене з жахливою жорстокістю; тіла страчених повстанців було навіть заборонено ховати.

Під час визвольної війни українського народу козацькі загони Богдана Хмельницького визволили місто, але потім воно знову підпало під владу панської Польщі. В 1793 році Острог був повернений Росії і зробився повітовим містом колишньої Волинської губернії. Зараз в місті працюють маслорибний і тартаковий заводи, сільськогосподарська школа, три середні школи, школи - інтернат і краєзнавчий музей. Тут збереглися пам'ятки архітектури оборонних споруд XV - XVI століть. Крім Татарської башти та Луцьких воріт привертають увагу розташовані на Замковій горі Кругла або Нова баш-

та та Богоявленський собор (реставрований в кінці XIX ст.), а в передмісті Острога — МЕЖИРІЦЬКИЙ манастир з Троїцькою церквою (XV ст.).

На автомагістралі Київ - Львів, на річці Ікві лежить місто ДУБНО. Вперве Дубно згадується в Іпатіївському літописі під назвою „Дубен" (1099 р.). В XI - XII ст. було центром удільного князівства. В XIII ст. ввійшло до складу Галицько-Волинського князівства. В середині XIV ст. Дубно захопила шляхетська Польща. У 1507 р. було надане Магдебурьське право. Під час визвольної війни 1648 - 54 рр. населення міста й околиці брало активну участь у боротьбі проти польської шляхти. З 1795 року Дубно стало належати Росії. В 1919 р. українські війська на чолі з Головним Отаманом Петлюрою вели в цих околицях жортоку боротьбу проти комуністично-більшовицьких загонів.

В Дубно багато історичних пам'яток: замок князік Острозьких (XV ст.), в'їздова міська брама (XVI ст.), палац магнатів Любомирських (XVIII) з підземними ходами дерев'яна церква в стилі українського барокко (XVII).

Тут вирощують хміль, пшеницю, цукрові буряки, кукурудзу, картоплю, а також розвинуте м'ясо- молочне тваринництво.

До старих міст Ровенської області відноситься також і ЗДОЛБУНІВ. Вперше про нього згадується в 1570 році, як невеликий хутір князів Острозьких. Таким він залишався на протязі кількох століть. Лише з розвитком капіталізму, особливо після збудування залізниці і цементного заводу, починається заселення і розвиток Здолбунова. Тепер це місто, яке наближається до обласного.

Сувора доля випала цьому краєві, який лежав на великому роздоріжжі. Шарпали його загребущі вороги, литовські й польсьі магнати, силою підкоряли московські володарі відриваючи від лона рідної матері Руси-України. І як довго існує вільний дух українського народу, так довго буде вестися жорстока боротьба за волю.

Землі зеленої Волині тягнуться далеко на північ, аж до річки Прип'яті, прилягаючи до лісів і лугів Білорусі, а на Заході межують з Польщею.

Земле волинська . . .

Ти, як та мрія, як сон рожевий. Жаго душі — нетлінна. Сурмлять вітри і вростають у душу три шуми — жовтий, зелений і синій. Шуми поля, ліса й озера. І на повний зріст встає — підводиться вона, волинська прамати: її коси, як те перестигле колосся, її очі, як те небо, що впало на землю і стало тихими озерами, а її груди вщерть виповнені зеленим гомоном лісу.

І такий її рід — волиняки — паросль українського дерева. На докладних мапах Волині відшукаєте найстаріше поселення і найновіше місто. А на яких паралелях і на яких мередіянах шукати могили тих, що віддали своє життя за щастя народу?! . . .

Наталія Кібець

Міннеаполіс, Мінн.
листопад 1968 р.

ЕТЮД

Які в неї тоненькі, довгі пальчики. Стеблами зеленої травички виростає з них нитка й беззвучно падає на білість платка. А з нею враз спливає з-під довгих вій і шляхетних рис — темний смуток . . .

Далеко від Індії? Своєї сонцевої батьківщини, як ти від своєї ясної України? Яким вітром загнало її в Канаду? Може наука? . . . може . . . А тебе?

Байдужі, цікаві, настирливі погляди сховзають по довгій сукні. Щось старинно-аристократичного в цій, з червоною обшивкою внизу, одежі. Щось княжого, ти б сказав. Кругом темні плащі, короткі спіднички „міні", вузькі штани з вистаючими формами тіла й модні „папахи", що колишуться на жіночих головах у такт підземки, у такт світел, що нараз зникають перед синявою неба.

Ось і сонце вскакує у вагон і вигідно сідає на сині, прекрасні лави-фотелі. Здивовано запримітило Квітку Лотосу з далекої Індії і поцілувало в очі.

Відкрились вони — великі, бурштинові й тужно глянули своїм янтарним теплом на сніжні пушинки, що сріблились на синій плахті зими.

Ле. К.

Богдан Антонич

МОЛИТВА

Заходить день за днину,
мов сонце за параван далеких гір.
Вже від ждання нас болить зір
вже сивини на головах є труси.

. . . шалом наших душ
ми молимося за нову людину.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СВ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ КАТЕДРАЛЬНОЮ ГРОМАДОЮ ПРЕСВ. ТРОЙЦІ

Вінніпеґ, Ман. — В неділю, 1 грудня 1969 року, Катедральна Громада Пресвятої Тройці у Вінніпезі відзначила врочисто 1000-ліття упокоєння Великої Рівноапостольної Святої Княгині Ольги.

Вже за кілька тижнів раніше йшло жваве приготовлення до цього рідкісного ювілею-свята. Обидва наші хори, церковний і молодечий, відбували дбайливо свої проби, вигладжували до подробиць пісенний репертуар.

Наче заскоро прийшла неділя 7-го грудня. Святкування почалось в годині 7-ій ввечері Молебнем в церкві, що його — в присутності Преосв. Владики Бориса — відслужили Отці пр. пресвітер Тит Яковкевич і прот. Володимир Слюзар. Співав хор студентів теології з Колеґії Св. Андрея. Мелодійний спів студентів і гарно освітлена церква викликали з місця тихий молитовний настрій у присутніх богомольців. Неодин з них линув у цей час думками ген-ген далеко, в Україну, і через заступництво рівноапостольної Святої Кн. Ольги молив Бога, щоб післав кращу долю нашому поневоленому народові в Україні, в нас, розсіяних по всьому світу, зберіг назавжди в духовій і національній єдності.

Після Молебня зійшли люди до залі під церквою, де мала відбуватися святочна академія. Вся заля була дбайливо прибрана, а сцена по-мистецьки удекорована. На переді сцени, на підвищенні, стояв портрет Кн. Ольги, прибраний вишиваним рушником та чудовими квітами. На задній стіні сцени видніли виразно знаменні дати з нашої славної минувшини, 969 — 1969, вдало прибрані синьо-жовтою стрічкою та галузками смереки.

Розпочали академію обидва хори, під управою п. Вол. Богоноса, величним відспіванням гимна „На стягах, на блакитних". Після цього, парох громади о. прот. В. Слюзар сказав коротке вступне слово, в якому підкреслив виховну національну вартісти для нас, яка випливає із громадських вшанувань визначних постатей нашої історії. Наступною точкою був виступ молодечого хору, під дириґентурою пані Марії Богонос, який відспівав дві пісні: „Боже, Ти край наш хорони", і „Під Твою Милість". Приємно було слухати милу гармонію молоденьких здорових голосів під вмілим керівництвом вправної дириґентки.

Святочну доповідь виголосила знана широкій українській громаді пані Наталя Когуська, редакторка журнала „Промінь". В своїй глибоко-змістовній і гарно опрацьованій доповіді вона відтворила достойний образ княгині Ольги у своїй історичній повноті. Перед слухачами виринула, як жива, постать Великої Княгині. Доповідачка, наводячи уривки з новітньої літератури, дуже наглядно зобразила ними деякі важливі епізоди з життя Княгині, як наприклад: розмову з її священиком — Отцем Григорієм, її поїздку до Царгороду і візиту в імператора, її турботу про свій нарід, державу, і т. д., — і тим наблизила постать Великої Княгині до заслуханої пильно публики. Прелеґентка по-мистецьки представила Княгиню Ольгу, як мудрого керівника держави, як вірну дружину, улюблену володарку, матір і бабуню.

Після доповіді слідувало високо-майстерне піяно сольо панни Дарусі Романик. Панна Романик, молоденька студентка університету, завжди чарує слухача своєю прекрасною, повною мистецьких переживань, грою на піяно. Цим разом вона відіграла „Хорал Прелюд" В. Барвінського та „Відзеркалення у воді" К. Дебюссі.

Панна Оксана Левицька, студентка Манітобського університету, продеклямувала з глибоким відчуттям вірш Лесі Храпливої п. н. „Княгиня Ольга".

Милою несподіванкою для публики була, пронизана цінними думками, сценка-діялог письменниці Людмили Коваленко, що представляла епізод із щоденного життя Княгині Ольги. Дуже вдало відіграли свої ролі в цій сцені пані О. Завісляк і Т. Гаврисишин.

Черговою точкою був виступ катедрального хору з піснями „О, Пресвятая Мати-Діво" та „Достойно". Добре вправлені співаки в кожному голосі цього виробленого хору можуть завжди своїм гарним співом вдоволити навіть найбільше вибагливу публику. Це вони і зробили також цього вечора.

Кінцеве слово сказав п. Н. Косован, заступник голови громади, підсумовуючи прекрасні враження з академії, та деякуючи щиро всім виконавцям і публиці.

Закінчено цю академію молитвою-співом „Боже Великий Єдиний".

Програмою переводила д-ка Галина Слюзар.

Г. Г. С.

Юозас Булота

ЗАПОВІТ

(Духівниця)

Моя дружина дуже любить читати статті, в яких говориться про здоров'я і як його зберегти. Каже, що лише завдяки отим статтям вона ще перебуває в цій юдолі земній. А щодо мене, то я такий здоровий, як кінь, і можу пережити усіх членів своєї родини, ба навіть майбутніх онуків. Однак піклуватись про своє здоров'я повинен і я разом зі всією родиною. Бачите, моя дружина не терпить чоловіків, які полюбляють видумувати дідько його знає які хвороби і легковажно летять за тридев'ять земель від своєї родини.

З минулого тижня яєць уже не отримуємо. Дружина прочитала у журналі статтю якогось доктора серцевих наук. Так той доктор пише, що у яйцях багато холестерину, а від того холестерину всі судини геть чисто заростають.

Хай йому грець, проживу і без яєць!

Зник з холодильника і смалець. Він, як каже інший доктор, ще скаженіший за яйця. В Америці в одного хворого, що уминав млинці, печені на смальці, в судинах, кажуть, знайшли 103 відсотки холестерину. Як почали його лікувати соняшниковою олією, то всі його судини відновились, і тепер родичі ніяк не можуть дочекатись спадщини, що була вже майже в їхніх руках.

Масла, сказала дружина, не бачити мені, як своїх вух. У ньому холестерину ще більше, ніж у смальці. Можеш, каже, їсти і маргарин. Менше будеш на засіданнях засиджуватись.

Сметани теж давненько вже не бачу. Бо із сметани масло роблять, а масло — джерело холестерину.

Дружина вирішила, що завдяки пресі ми від атеросклерозу трохи захистились — настав час на рак налягти. Третій день їм страви під гаслом: „Все з буряків!" Мені здається, що я вже весь неначе буряк — і зверху, і всередині. Мабуть, і на тому світі рак не підступиться до мене. Не я буду, якщо на моїй могилі та не зійдуть червоні буряки. А того автора, що порадив цей спосіб запобігання раку, вішав би та й вішав на тоненькій мотузочці, щоб вона щоразу обривалася. А може, краще його четвертувати, як колись давно робили? Але ж причандалля для цього не маю.

Гладкі люди у всьому світі живуть менше, ніж худі. В журналі написано, що в гладких серце швидше виснажується, женучи кров через жир.

Зважилися з дружиною. Вага в обох більша, ніж мала бути по таблиці. Почали, як радить стаття, „розвантажуватись". Шкода, що цього методу не знав начальник контори інквізиторів Торквемада! За весь день отримав лише три пляшки ефіру. І все. Кусника хліба не випросиш.

Другого дня дала шість розтертих на тертушці яблук. А на третій — три ополоники якихось протертих овочів.

Наприкінці тижня упала не лише моя вага, а й я сам — на сходах. Дружина каже: це не розвантаження винувате. Не треба хлистати натщесерце. А вага твоя все одно ще занадто велика. З завтрашнього дня не отримуватимеш картоплі, а заодно і страв з борошна.

Замкнувшись у кімнаті, сиджу і пишу. Пишу заповіт. Дружина в сусідній кімнаті робить лікувальну гімнастику. Діти готують лекції. Як я раніше боявся смерті!.. А тепер? Нічого не боюся, хоч знаю, що більше тижня не протягну. На душі якась благодать. Живу, як порядна людина, слухаюсь дружини і медичних статей. Помру гідно, з чистою совістю. На столі лежить розгорнутий журнал. У ньому стаття під назвою „Яйця і смалець — виправдані". А під заголовком дрібненькими літерами: „Останні дослідження показали, що яйця і жири не є головною причиною атеросклерозу". Далі ще один заголовок: „Вода теж може бути отрутою!" Якщо у ній є більше норми вапна і ще якогось дідька, від чого судини...

Далі вже не читав. Журнал віддам дружині, як тільки закінчу писати заповіт. Цікаво, скільки може прожити без води верблюд? Треба буде глянути в енциклопедію. Чи ще встигну в суботу сходити на футбол?

Переклала **Ольга Градаускене.**

РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

Восьмого грудня відбулись чергові збори відділу Ганни Барвінок, а опісля скромне прийняття, яке перевели добродійка Оля Філь і Галя Михальчук.

Ціль була, зібрати певну суму на різдвяний дарунок потребуючим українським родинам.

Цим разом рішили відгукнутися на заклик Владики Іова Скакальського і переслати зібрану суму $27.00 на допомогу українським родинам в Бразилії.

За відділ Барвінок у Монтреалі
Галя Михальчук

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Як заблудилась маленька киця

Маленька киця помітила, що її сіренький хвостик чомусь бігав за нею і не давав зловитись,

Ось і зараз на килимі киця кумедно мов дзига крутилась, щоб таки спіймати той впертий хвостик.

Раптом килим став кудись втікати, а там мов карусель, крутились все швидше і швидше.

Злякалася киця, маленькими лапками вхопилась за нього і нявкала-нявкала. Вона боялася, що килим втече, а вона впаде у якусь пропасть.

Та старий килим скоро втомився і знову спокійно лежав на підлозі.

Схопилася киця, задерла хвостик, і дременула в садок.

А в садочку мов на свято, між деревами простелився чудовий килим з жовтих листочків, що золотом сяяли на сонці і пахли осінню.

Кицька стрибнула на жовтий м'який килим. Вона весело перекидалась клубочком, і в гущавині листочків ловила когось, хто ховався під листям та тихенько шелестів ними.

Кішечка не помітила, що жовті листочки тихо злітали з дерев, і з шарудінням лягали на землю.

— Хто там під листочком? — питала киця і завзято шукала, копирсаючись серед багряних та жовтих листочків.

Почув це горобець, що сів на гілочку вишні.

— Цур, цур! — Кицюню! Між листячком ховаються сонячні зайчики, а тих тобі не спіймати.

— А чому? — спитала киця.

— Бо сонячного зайчика ще ніхто не спіймав.

— І собака Бобко?

— І Бобко не зможе зловити сонячного зайчика.

— А я зловлю його! — нявкнула киця.

— Покинь дуріти киценько і біжи до мами! Скоро сонечко ляже спати, буде ніч і ти можеш заблудитись! — прощебетав горобець і полетів.

Але киця не послухала горобчика. Вона стрибала з місця на місце і поринала між листячком, в пошуках сонячних зайчиків.

Коли нагулялась досхочу і захотіла пити, тоді помітила, що сонечко вже лягло спати, а хати нема. Киценька тривожно нявкала, а коли настала темна ніч, вона заплакала:

— Де моя мама?... Де мама?... Мамо... мамцю.

Прокинулась сова, вилізла з дупла, засвітила круглими очицями, і сердито запитала:

— Хто там поночі плаче і не дає спати?

— То я, маленька киця...

— А ти чому не йдеш до хати?

— Бо хата кудись побігла... — хлипала кицька.

— А он що! Хата побігла... — розсміялась сова. — То ти кицюню заблудилась! А хто є в хаті?

— Мама, дівчинка Харитя і собака Бобко.

— Ну, добре! Не плач маленька! Залізь під листячко, там буде тобі тепленько і жди. Я найду твою хату і приведу маму.

Полетіла сова і в дорозі час від часу, мов ліхтарями світила своїми очицями. Вона знайшла хату і глянула у вікно.

А в хаті горе: маленька киця пропала! Дівчинка Харитя плакала. Мама-киця нявчала, бігала по всіх кутах і шукала свого дитятка.

Тоді сова постукала в будку і розбудила Бобка.

Схопився Бобко і загарчав:

— Грр! Чого тобі треба нічне опудало?

Сова посвітила великими очицями і прохрипіла:

— Маленька кішечка в саду заблудилася, допоможи малятку!

Бобко виліз з буди і щодуху побіг у сад. Тут довго нюхав повітря, бродив в листячку і пильненько прислухався.

— Кицю, де ти? Озовися маленька! — довго гукав Бобко.

— Я тут... — вкінці тихенько занявчала кицька, і висунулась з-під листяної перинки.

Бобко полизав голівку киці, а тоді ліг на землю. Киця полізла на його спину, довірливо обняла лапками шию собаки і міцно пригорнулась до нього.

Так маленька киця, на спині Бобка, мов на конику, приїхала додому.

— Наша кицюня знайшлася! — скрикнула радісно Харитя.

— Мрррау, мрррау! — ласкаво нявкала мама киця.

Бобко махав хвостиком, посміхався і шкірив білі зуби. Він радів разом з ними.

А маленька киця прибігла до мами і смоктала солоденьке молоко. Потім мама-киця вмивала маленьку, а киценька розповідала: як вона не послухала горобчика і в саду заблудилась.

— Тепер я знаю, — сказала кицька, — що завжди треба слухати старших. **О. Мілян**

Погані сани

У неділю для Оксани
Привезли із міста сани.
Білі, ковані, нові —
Мчать із гірки, мов живі!

А проте ті гарні сани,
Хоч хороші, а погані.

Бо вони ж безперестанку
Возять лиш одну Оксану.

В. Шевчук

БЛ. П. ІВАН АНТОНІЙЧУК
Торонто, Онт.

В четвер, 30-го жовтня 1969 р. на удар серця, упокоївся в Бозі на 85 році життя у вестерн шпиталі в Торонті — Іван Антонійчук.

Іван Антонійчук, син Симеона й Ірини, з дому Яремій, народився в селі Горішова, повіт Борщів в Західній Україні 27-го вересня 1885 року. До Канади прибув з своїми родичами 1899 року. В році 1908 одружився з Оксаною Яківчук і поселилися на фармі в околиці Росборн, Манітоба.

Був активним членом УГПЦ в Ґлен Елмо, та Українського Народного Дому. Бл. п. Іван Антонійчук був постійним передплатником „Українського Голосу" та „Вісника" від перших чисел їх появи та читав їх від „дошки до дошки". В році 1963 з дружиною перенеслися вони на сталий побут до Торонта до дочки Анастасії і проживали останніх 9 років.

Покійний залишив в глибокім смутку дружину Оксану, сина Василя у Вінніпезі та дочку Анастасію Пасерб в Торонті. Троє внуків та одного правнука. В четвер і п'ятницю, 30-го і 31-го жовтня відбулися Панахиди в похоронному заведенні Кардинала. В суботу рано 1-го листопада перенесено домовину до УГП Катедри Св. Володимира, де відслужено похоронні відправи. Служили парохи Катедри — о. Прот. Дм. Фотій і о. Прот. Ю. Ференсів. Поховано на цвинтарі „Проспект".

Після похорону відбувся заупокійний обід в домі п-ва Пасербів, під час якого промовляли: о. Прот. Дм. Фотій, Стефан Яніцький та від родини Іван Пасерб.

Слідуючі пожертви були зложені на невянучий вінок: Від Родини $60,00, Жіноче Товариство при Українськім Інституті Св. Володимира — 10.00, Іван і Докія Буйрдейний, Брентфорд — 6,00, Стефан і Михася Яніцькі — 5.00, Анна Фігус — 5.00, Варвара Мігович — 5.00, Марія Макдагор — 5.00, дрібними — 14.00, разом на суму — $110.00.

Розділено так: на фонд „Українського Голосу" — $60.00, „Проміня" — 30.00, „Вісника" — 15.00. На вироблення кліше — 5.00.

Спи дорогий Мужу, Батьку, Дідусю! Нехай канадійська земля, на якій Ти так трудився, буде Тобі легкою а Милосердний Господь нехай прийме Твою душу в оселі Свої, де всі праведні спочивають!

Вічна Тобі Пам'ять!

АФ

ПОДЯКА

Родина покійного висловлює щиросердечну подяку о. Прот. Дм. Фотієві та о. Прот. Ю. Ференсіву за похоронні відправи та дякові п. І. Радкевичу за спів, тим що несли домовину, тим що склали вінки на похорон та тим, які зложили пожертви на невянучий вінок. Нехай Вам Милосердний Господь винагородить сторицею.

вінок.

ПЕРЕДРІЗДВЯНА ЧЛЕНСЬКА ГОСТИНА
Гамільтон, Онт.

Відділ ім. Лесі Українки в Гамільтоні витворив у себе дуже гарний звичай товариських взаємин між членками улаштовуючи для того спеціяльний вечір з відповідною програмою, а доход з цієї імпрези призначуємо на журнал „Промінь". Називаємо ми це передріздвяною гостиною.

Таку імпрезу улаштували членки нашого відділу 22 грудня 1969 р. в залі при церкві Св. Володимира. Членки удекорували залю квітами, столи застелили дорогими обрусами, прибрали свічниками і свічками. Вечером гостей при дверях вітала новообрана голова т-ва пані Марія Січова. Уступивша голова пані Марія Пилипюк запросила новообраний заряд т-ва і уступившу голову Союзу Українок Канади пані Анну Токарик до головного стола та представила склад заряду т-ва на 1970 рік.

Святочною програмою керувала голова т-ва пані М. Січова. Вона привітала членок і гостей і попросила всіх до молитви. Вечеря проходила в дуже гарнім товариськім настрої серед жартів і співу. Головним промовцем була пані Анна Токарик, уступивша голова Союзу Українок Канади. Своє слово вона почала з того, яке значення має для нас така спільна членська імпреза. По цім говорила про журнал „Промінь", його завдання в житті і поступі нашої організації в цілому, про його значення для кожної членки в родині і в громаді та про вагу читання. По цім пані Токарик закликала членок поширювати журнал, приєднувати для нього нових передплатниць, складати свої пожертви на нього і в час засилати свою передплату. Як одна з провідниць Союзу Українок, пані Токарик закликала членок дальше невтомно працювати в організації, плекати дух товариського життя і разом з тим служити як своїй громаді то так і своєму народові.

Після промови пані Г. Довбета вручила від членок подарунок уступившій голові пані М. Пилипюк, яка зложила подяку та побажала успіхів новому зарядові.

На цій імпрезі членки зложили $25,00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

Марія Пелепяк.

Відбувся Провінціяльний З'їзд Союзу Українок Канади на Алберту

Провінціяльний З'їзд Союзу Українок Канади на Алберту відбувся в залі Катедри Св. Івана в днях 7-го, 8-го, і 9-го листопада, 1969 р. Сесію офіційно відкрила голова провінціяльної екзекутиви, пані Марія Сулима. Коротко але щиро вона привітала членкинь, делегаток і гостей. Отець прот. Лучак провів молитву і передав привіт у імені Впрес. Архиепископа Андрея й отців парохів Катедри. Пам'ять померших членок вшановано одно-хвилинною мовчанкою, а для відійшовшої заступниці готови, Михайлини Будник, відспівано „Вічная пам'ять".

До складу президії ввійшли: Пров. голова, пані Марія Сулима, заступниця крайової голови, пані П. Сліпчук, голова місцевого відділу при Катедрі Св. Івана ,пані Наталка Фарина, пані: Катерина Міськів, К. Луців, С. Василишин, С. Пауш, Д. Янда, і секретарки Марія Лазарук та Фівонія Пелех.

Номінаційна комісія складалася з пань: Іванни Дженис, добр. Василів, Марії Шевчук, Розалії Гуцуляк і Ольги Володко. Резолюційна комісія — пані: С. Василишин, Н. Мисак, Анна Звоздецька, Марія Самоїл, Емілія Дубелт і Анна Мельник.

Слідували привіти й звіти. Пані Наталка Фарина, голова відділу при Катедрі, який гостив цей з'їзд, склала щирий привіт і побажання успіху. Заступниця крайової управи, пані А. Сліпчук, у своїм привіті бажала, щоб провідниці трактували послідовців з повагою. Подяку і побажання успіху висловили пані Володко від Св. Ілії й пані Савчин від Св. Андрея.

Пані Сулима далі представила членок управи й референток. Слідував звіт касирки, пані Е. Верхомин. Від контрольної комісії пані А. Данилович внесла довір'я уступаючому зарядові. Пані Міськів дала питання: „Чи є який процент від Св. Івана Інституту за позичку?" Від.: „Так, $140."

Пані Міськів: „Прошу поясність про діепозитиви".

Пані Сулима: „При помочи д-ра Старчука й пана Охоти подорож по Україні вже готова й можна її позичати для шкіл".

Слідували привіти, звіти й дискусії окружних представниць і делегаток. Пані Дубелт з Мирнам підкреслила, що потрібно конкретного поступу для проводу по наших організаціях. Пані Гуцуляк також заявила, що мову тяжко затримати, до чого пані Базюк додала, що родичі не сповняють своїх обов'язків супроти своїх дітей. Потрібно більше помочі по околицях — сказала пані Звоздецька.

Пані Наталка Фарина думала, що вже настав той час, коли нам потрібно наймити провідників, щоб працювали

ПРОВІНЦІЯЛЬНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ НА АЛЬБЕРТУ.

Зліва направо: Розалія Гуцуляк, Марія Лазарук, Стефанія Пауш, Доця Яндова, Параскевія Сліпчук, Анна Звоздецька — нововибрана голова, Марія Сулима — уступаюча голова, Анастасія Шемелюк, Софія Василишин, Емма Верхомин, Емілія Дубелт. **Другий ряд:** Добр. М. Василів, Надія Кобилник, Наталія Базюк, Леся Івасюк, Наталка Фарина, Катерина Луців, Анастасія Мисак, Фівонія Пелех і пані Н. Гиманик.

Неприсутні на фотографії: Анастасія Сенів, Єлисавета Прокіпчук, Марія Паламарик, Марія Волощук, Павліна Мулька і Галя Мельничук.

по відділах СУМК. Тут була пропозиція, щоб жіночі товариства звернули більшу часть своїх доходів на працю молоді замість на будову будинків. Пані Слівчук думає, що централя повинна зайнятися інструкторами, які могли би працювати через довший час.

Пан Мирон Зип, голова СУМК, дав привіт і повідомив гостей про заряд крайовий. Наші сумківські відділи мусять мати нарис точної праці впродовж року, щоб вони знали, яка праця потрібна й чому. Центральна управа приготовляє нову програму, яка буде пізніше оголошена в часописі. Пан Мирон Зип зазначив, що гордість між сумківцями може слідувати лишень тоді, коли наші сумківці будуть свідомі.

Д-р Яремчук коротко привітав з'їзд від Інституту Св. Івана, заявляючи, що з 11 членів на заряді, є 4 жінки.

На організаційний фонд зібрано $188.

Слідував спільний обід в авдиторії Св. Івана, де були присутні учасники з'їзду ТУС, СУМК, Інституту Св. Івана й СУК. По обіді пані А. Шемелюк представила пана Ярослава Лозовчука, який ще в молодім віці вже здобув собі багато знання тяжкою завзятою працею. Його глибокозмістова промова зворушила молодих і старших до серйозних думок про наше минуле. Тема його доповіді була: „ОСНОВНІ ЗМІНИ В ЖИТТІ КАНАДСЬКИХ МЕНШИН ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕТНІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАГАЛІ — А СОЮЗ УКРАЇНЦІВ САМОСТІЙНИКІВ ЗОКРЕМА".

Сесія в суботу, в год. 2:30 по полудні в залі під Катедрою.

Пані Наталія Базюк була предсідником дискусій на сесії.

Тема: Питання що до промови проф. Ярослава Лозовчука.

Питання: 1. пані К. Міськів — що до комісії — які будуть мати й якими способами будуть збирати матеріяли?

Відповідь: від СУС — мати професійну комісію для збирання інформацій.

2. Пані Д. Брода (Св. Андрея) — Що ви знайшли у ваших студіях про етнічні групи?

Відповідь: Головний дослід — період 50 років тих людей, що були на студіях в Саскачеванському університеті, (пояснив дещо про його висліди).

3. Пані Брода — Яку вартість має таке дослідження? Запитник, якого ви вислали до людей — які були висліди?

Яку ролю можуть жінки відограти в Церкві?

Відповідь — на перше питання, треба прочитати д-ра Боцюрковового репорт: друге — Церковна організація потребує участь у праці цілої родини.

4. Пані К. Міськів — Чи СУС буде робити зміни в плянї праці для СУМК? Які є пляни? Треба знати на що гроші давати.

Відповідь: СУМК — погляд світський і церковний; особисте розвинення (піднесення); треба мати добру програму, реалістичну для СУМК. Три погляди до програми — робота для групи й одиниць; 2. програми будуть видруковані; дати СУМК ініціятиву до праці; з цього СУМКівець буде мати охоту до праці.

5. Пані Василишин — За ініціятиву — чи думаєте, що ця система дасть заохоту до навчання української мови?

Відповідь — Зрозуміло, що так — поможе. Мова не є все — тільки спосіб комунікації.

6. Пані Мисак — Щодо конференції думаючих — Які мають вони пляни перевести все це в життя?

Відповідь — Ідея конференції думаючих — треба мати

Анна Звоздецька,
голова пров. Управи Союзу в Альберті.

багато часу належно приготуватися — треба всім засісти й серйозно переговорити проблеми. Можна мати тільки обмежене число людей й доповіді мусять бути приготовані наперед.

7. Пані Дубелт — Треба найняти плачену особу, яка могла б приготовитися до такої конференції.

Відповідь — Так. СУМК потребує таких осіб, бо тепер тільки секретарка в СУМК є плачена. Можна більше досягнути, коли є відповідні фонди. Однак, деякі одиниці мусять посвячувати свій час.

8. Пані В. Шевчук — Тепер є тенденція дивитися згори на щобудь українське. Чи не було б краще, щоб українські організації працювати більше спільно? Чи не було б практично оформити групу „золотого віку" з людей, які давали б нам практичні поради? Може КУК? Але й ми можемо це зробити.

Відповідь — Професійні люди повинні репрезентувати нас у різних колах уряду.

Пані Дікур — Яку ролю відограє КУК, щоб представити підно українське питання?

Відповідь — Ми самі повинні бути сильні але ми маємо власну опінію про КУК. Нам треба простудіювати проблеми КУК.

9. Пані Цимбалюк — В яких випадках ви думаєте, що українську мову не треба вживати? Як застосовуватися до Садочків? Яку мову в Садочках?

Відповідь — Нам дійсно треба застановитися над цим питанням. Що повинні ми скоріше навчатися — мову чи культуру?

10. С. Цьона — Дав свої враження, що то значить бути у СУМК. Чи мова і культура не повинні бути однозгідні?

11. Пані Янда — Вся українська культура пов'язана з мовою? Чи не добре було б нам мати референта українських справ?

Відповідь — Всякі контакти між організаціями є потрібні й важливі.

12. Пані Боднар — Щоб усе це перевести в життя, нам

треба прошей. Як це зробити?

Панна Говда — Не знання української мови спиняє молодь від участи в організаціях. Однак, мають добру волю й охоти приходити почути добру промову.

Пані Рацой — Годиться з М. Говдою, але її непокоїть справа мови! Чи мова мусить бути між нами перегородою? Через це, вона не належить до відділу!

Відповідь — Кожна людина повинна почуватися вдома в наших організаціях, якщо ми хочемо далі існувати. Це є основа сьогоднішної дискусії. Організації повинні мати за ціль приєднувати людей до себе й затримувати їх у своїх рядах.

14. Пані Фарина — Ми вітаємо пані Рацой як членку! Вона завжди помагає й примірно виховує своїх дітей.

15. Панна Шемелюк — Її цікавить не тільки українська справа. Ми повинні цікавитися всіма людьми, які живуть у нещасті й біді.

Відповідь — Ми мусимо знайти спільний грунт і спільну мову, щоб можна досягнути всіх людей — в наших організаціях. Що можемо робити? Хай кожний додасть прошки зусилля до праці!

СКЛАД УПРАВИ ПРОВІНЦІЯЛЬНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ НА АЛБЕРТУ 1969 — 1970

Голова — Анна Звоздецька, уступивша голова — Марія Сулима, 1-ша заст. голови — Ольга Ганночко, 2-га заст. голови — Надія Боднар, 3-тя заст. голови — Анна Скуба, рекордова секретарка — Єлисавета Прокіпчук, кореспонденційна секр. — Доця Корпан, касирка — Емма Верхомин.

Референтки: Дитячі садочки — Петруся Цимбалюк, музею — Анастасія Сенів, освітньо-культурна — Емілія Дубелт, Молодші відділи СУМК — Анастасія Шемелюк, журнал „Промінь" — Фівонія Пелех, фонду фундації Н. Кобринської — Леся Івасюк, шкільництво — Луїза Фенік, міжнародні справи — Єлена Райчеба.

Окружні представниці: Смокі Лейк — Марія Паламарик, Торгилд — Марія Волощук, Ту Гилс — Павліна Мулька, Вегревіль — Галя Мельничук, Сіба Біч — Ольга Володко, Ендру — Розалія Гуцуляк, Мирнам — Емілія Дубелт, Калгарі — Надія Кобильник.

Контрольна комісія: Марія Павлюк, Ольга Володко, Джоєс Брода.

УХВАЛИ З'ЇЗДУ

З огляду на те, що Високо-Преосвященніший Владика Андрей проголосив цей рік „Роком Православної Молоді," Провінціяльний з'їзд СУК просить своїх членок організувати вечерки при помочі священників та ближче інформувати нашу молодь про нашу українську Православну церкву.

Тому що фінансовий стан централі крайового СУМК є невистарчальний виконувати працю відповідну до вимог СУМК, Провінціяльний з'їзд СУК постановляє, щоб відділи певну частину свого приходу призначували на організаційний фонд СУМК.

Цей З'їзд звертається до проводу крайового СУК, щоб взяти фінансову справу СУМК під увагу і створити окремий фонд на сумківські організаційні справи та взагалі ставитися позитивно до молоді та її потреб.

Тому що цього року журнал „Промінь" святкує 10-ліття свого існування, Провінціяльний з'їзд СУК дає признання й оцінює зміст журнала, та закликає членство до повної його піддержки.

Наш з'їзд дає до відома нашій нові крайовій управі СУМК, що ми сприймаємо новозпляновану програму, над якою вони працюють, приймаючи до уваги їхню ролю в сучасним житті як канадійськім так церковнім і українськім, де вони висказують своє глибоке зацікавлення.

Цей З'їзд постановляє дальше стояти міцно на засадах рідномовній програми й рівночасно шукати способів, щоб подати всяку можливу поміч і заохоту нашій молоді вивчати українську мову.

Марія Лазарук і Фіона Пелех — секр. З'їзду.

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ Саскатун, Саск.

Поруч багатьох активних відділів Союзу Українок Канади, Жіноче Товариство ім Ольги Кобилянської в Саскатуні займає одне з передових місць. По-перше, воно було одним з перших зорганізованих відділів Союзу, по-друге — членкині брали провідну ролю у скликанні першого жіночого З'їзду в 1926 р., на якому зорганізовано Союз Українок Канади, по-третє — Товариство протягом свого існування було відоме з активности й широкоглядности у всіх ділянках релігійного та громадсько-суспільного життя.

У Саскатуні сьогодні пишається: велика і прекрасна Катедра Пресв. Тройці і церковна авдиторія — до їх побудови і викінчення членкині відділу Союзу Українок в Саскатуні причинилися своєю відданою працею, беззастережною посвятою, глибокою ідейністю і щедрою жертвенністю. Від 1945 р., коли-то Громада рішила почати будову Катедри, до 1969 р. Жіноче Товариство на будову церкви і авдиторії, на прикрашення їх і на сплачення довгу передало **поверх $106,500.00.**

Товариство своєї жертвенности не обмежувало лише для потреб своєї Громади, але й жертвувало щедро на: Інститут Могили, Музей С.У.К., журнал „Промінь", Колегію Св. Андрея у Вінніпезі і на інші релігійно-культурні справи. Наше Товариство гордиться тим фактом, що воно своїми пожертвами досі перевищило всі інші відділи Союзу Українок Канади, **— на Колегію пожертвувало $2,117.-70, на Інститут Могили (за останніх 10 років) — $4,500.00, на Музей С.У.К. — $1,050.00 і на „Промінь" $2,238.00.**

Одним з важніших чинників, що причинився до зросту фінансової бази Товариства є працьовитість членкинь, які постійно свій час присвячують на влаштовування обідів, перекусок, чаїв та імпрез — громадських, весільних, під час „ексебишен'" та інших. Такі способи придбання фондів не легкі і, на жаль, не завжди вони належно оцінені, але членкині відчувають душевне вдоволення з того, що завдяки їхній праці Товариство може щедро жертвувати на наші церковні та освітньо культурні цілі.

Товариство було засноване 1923 року. Першими членкинями були „Могилянки" з Інституту Могили, і свідомі місцеві жінки. На початках, тобто від 1923 до 1937 р., Жіноче Товариство містилося при Народньому Домі, тому більша частина діяльности була зосереджена при збиранню фондів для місцевих організаційних потреб. Для цієї цілі влаштовувано: базарі, розіграшки, представлення, продажі писанок, і т. п. Для освідомлення громадянства влаштовува-

Членки жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської в Саскатуні.

но: виклади, дебати, відзначувано поетів, письменників і т. д.

Знаючи й оцінюючи важливу ролю своєї Рідної Школи в житті народу, членкині Товариства в 1967 році рішили прилучитися до місцевої Української Греко-Православної Церкви в Саскатуні. З цим кроком починається в історії Товариства нова світла ера діяльности.

Життя в Громаді вимагало участи жіноцтва в майже кожній організаційній ділянці. Жіноче Товариство взяло на себе відповідальність за: матеріяльну і моральну допомогу своїй Церкві, релігійне і освітньо-народне виховання молоді за допомогою Неділиних і Українських шкіл та садочків, за підтримку молодечої організації С.У.МК., ширення національної свідомості через відчити, концерти, виклади на наукові і освітні теми, читання книжок, журналів і часописів, ширення знання про українську культуру і мистецтво при помочі виставок, курсів, контестів та різних проектів.

Намітивши для себе такі важливі завдання, Товариство завзято взялося до праці. Помимо перешкод і труднощів членство зростало, а Товариство поширювало свою діяльність. В 1937 р. Товариство увійшло в Льокальну Жіночу Раду і деякі членкині зайняли провідні позиції в заряді Ради. Товариство співпрацювало, і тепер співпрацює з різними канадійськими організаціями, як: ,,Червоний Хрест", ,,Блад Клінік", ,,Комюніті Чест", ,,Кенсер Клінік", і т. д. У деяких з тих організацій наші членкині займають провідні становища, що свідчить, що між українцями є здібні одиниці, які віддають свої таланти не тільки своїм, а рівнож приносять користь канадській державі у різних ділянках культурного, суспільного і фінансового життя.

Від 1951 р. Товариство співпрацює в різних спільних проектах з іншими Саскатунськими українськими жіночими організаціями, які входять до Жіночої Секції Комітету Українців Канади.

Протягом поверх 45 років діяльности Товариства на чолі його стояли ідейні, здібні та працьовиті членкині, які вміли приєднати нові сили та заохотити членство до завзятої праці для добра місцевої Громади та для добра української справи взагалі.

Головами Товариства, за ввесь час його існування, були: в роках 1923-24, 26-27-28-34-36, Савеля Стечишин; 1925 — Харитя Канонєнко; 1929 — Анастазія Рурик і Катерина Салдат; 1930 — Анна Остафійчук; 1931 — П. Ведмедик і П. Тофан; 1932 — Докія Янда; 1933 — А. Рурик; 1935 — Галя Улишин; 1937-38-39-41-49-50-51-55-56 — Галя Гнатишин; 1940 — Маланія Буряник; 1942 — Марія Слітченко; 1943-45 — Марія Мадюк; 1944 — Анна Токарик; 1946-47-48-64 — Софія Грещук; 1952 — Р. Михайленко; 1953 — А. Лис і П. Турецька; 1954 — Параня Турецька; 1957-58 — Катерина Салдат; 1959-60-61-62 — Розина Драган; 1963 — Емілія Табашнюк, Галя Максимюк, Д. Баєр, Е. Залещук, 1966-67 — Доця Баєр; 1965-68-69 — Емілія Табашнюк.

Загальний прихід Товариства за 1968 рік — **$24,588,23.**

Референтка Архіву Жіночого Тов. ім. О. Кобилянської в Саскатуні

Розина Драган

ОСВІТНІ СХОДИНИ

Смокі Лейк, Алта

На своїх сходинах 19 листопада 1969 р. жіноче т-во ім. Ольги Кобилянської відмітило дві дати — роковини Першого листопада і Свято Книжки. Програма відбулась в залі Українського Народного Дому.

Вечір відкрила вступним словом пані Тетяна Тивонюк, в якім пояснила значення одного і другого свята, які мають таке велике значення в житті нашого народу. Вслід за тим Всеч. о. Василь Мельничук провів молитву, а по молитві слідував реферат про Листопадовий Зрив.

Після реферату учасники вечора всі гуртом в залі проспівали стрілецьку пісню ,,Ой у лузі червона калина, похилилася". В програмку вечора входили читання віршів, есеїв та коротких нарисів. І пані Рацой прочитала ,,День свята героїв", пані Тивонюк — ,,Шана невідомому воякові". Вірші на свято книжки прочитали пані Анна Крисоватa і пані Півовар. Всеч. о. В. Мельничук — вірш — ,,У світ за очі".

Учасники вечора відспівали гуртом кілька народніх пісень, як: ,,Стоїть явір", ,,Ой у лузі могила". Кінцеве слово сказала пані Спрембіцька. Програма закінчилась відспіванням українського національного гимну.

Мотрона Лопатинська

СВЯТО КНИЖКИ І ВІДКРИТТЯ КОЛЕКЦІЇ НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА У ВЕРНОН, Б. К.

В неділю, 26 жовтня 1969 р. жіноче т-во, відділ ім. Св. Ольги при УГП-Церкві улаштував свято Книжки.

По Богослуженні в неділю всі зійшли до церковної залі. Голова жіночого т-ва пані Кучер привітала учасників а зокрема головну провінц. екзекутиви пані М. Вакалюк з Ванкуверу та удекорувала її корсажем. Молитву перед обідом провів Всеч. о. Рибалка.

Програма свята почалась по обіді. Председниця, пані Софія Князь привітала гостей. Вступне слово виголосила голова т-ва пані Л. Кучер. Вона сказала, що кожний культурний нарід шанує розвиток письма, друкованого слова, книжки. Українці кожного року вшановують Свято Книжки. Пані Кучер підкреслила, що кожна українка повинна знайти вільну хвилину на прочитання книжок, на кожноденне читання часописів, журналів. Реферат про значення книжки прочитала пані Марія Попович. „Книжка несла й ширила освіту, а з освітою ширилась наша свідомість" закінчила свою цінну доповідь пані Попович.

Доповідь про журнал „Промінь", який закінчував своє перше десятиліття відчитала пані Іванна Наконечна.

По цім слідувала друга частина імпрези — відкриття приміщення для місцевої колекції народнього ручного мистецтва і бібліотеки. Цю частину відкрила вступним словом пані Марія Михайлюк. Вона привітала головну пров. екзекутиви на Б. К. пані М. Вакалюк і пані Любу Кут — як дорогих гостей. У своїм слові пояснила, що відділ ім. Кн. Ольги обрав собі за проект і збудував шафу у церковній залі, щоб цим способом ознайомлювати молодших з красою нашого ручного народнього мистецтва. „Треба дати велике признання нашому проводові за ініціятиву, що поставив українську жінку на сторожі збереження рідної культури" — сказала пані Михайлюк.

Наступну доповідь виголосила пані М. Вакалюк, голова пров. екзекутиви Союзу на Б. К. Вона говорила про відбутий в Едмонтоні крайовий з'їзд Союзу Українок, його значення для цілої організації, про потребу участи делеґаток на з'їзді, про резолюції й ухвали з'їзду і що з'їзд відбувався під кличем „За збереження нашої ідентичности" (Звіт був друкований у двох попередніх числах „Променя"). Після пані Вакалюк промовляла також пані Люба Кут, референтка домашньої економіки Союзу Українок. Вона говорила що українська жінка має великі здібности у своїй домашній ділянці, має за собою багату традицію. А з нагоди відкриття колекції нар. мистецтва і бібліотеки подарувала на ту ціль $20.00.

Кінцеве слово сказав Всеч. о. О. Рибалка, зложивши подяку учасникам і гостям.

Зліва направо — Л. Кучер, М. Сокол, С. Князь, М. Михайлюк, сидить М. Вакалюк. На тлі видніє шафа з експонатами.

З імпрези у Вернон: з лівої сторони стоять зліва направо — М. Михайлюк, С. Князь і Н. Мицюк; сидять — М. Вакалюк і Л. Кут. Ряд з правої сторони — перша від права — Ґ. Ґрамборк, М. Сокол і Л. Кучер.

Як дар для колекції бібліотеки у Вернон пані Вакалюк передала ленту з промовою голови Союзу пані Л. Хорош-Ґреґорі, яку вона виголосила. Учасники свята оглянули збірку речей, які були дуже гарно розложені для виставки. Комітет складає подяку всім тим, які подарували речі, або в інший спосіб причинились до успіху нашої імпрези.

Марія Попович, рефер.

СВЯТО КНИЖКИ
Реджайна, Саск.

В неділю 26 жовтня, 1969 р. за старанням культурно-освітнього комітету при відділі Союзу Українок Канади ім. Доньки України в Реджайні улаштовано Свято Книжки. Стіл був гарно прибраний добірними книжками а між ними були числа високоцінного журнала „Промінь". Свято відкрила голова відділу пані В. Сопівник. Програма почалась Молитвою, яку провів Всеч. Отець Ів. Мороз, а дальший хід програми передала пані А. Мудрій, яка подякувала і сказала, що наша програма коротка, але святочна. Вступне слово виголосила пані Анастасія Зенчишин, в якім пояснила слово до книжки. Цінний реферат, докладно відчитала пані Катерина Пасіка. Добродійка Ольга Мороз — дуже гарно відчитала Молитву. Всеч. Отець Ів. Мороз виголосив святочну доповідь „Велике значення книжки в людськім житті". Потім відбулась розігравка на книжку, „Твори Лесі Українки в англійській мові". Кінцеве слово сказала пані В. Сопівник, вона подякувала всім, що взяли участь у програмі і учасникам за їх присутність та запросила всіх на чай, що його приготовили членкині т-ва. Приємно зазначити, що на наше Свято Книжки прибуло гарне число зацікавленої публики, частину приходу призначено на пресовий фонд журнала „Промінь" у сумі 17.00 дол., а решта на закупно книжок.

Анна Мудра,
культурно-осв. референтка.

СВЯТО КНИЖКИ І АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

Обидва відділи Союзу — Кн. Ольги і Тризуб при Катедрі Св. Володимира в Торонті, улаштували 5 жовтня Свято Книжки, на якім також відмічено авторство Лариси Муровић.

Імпрезу відкрила голова освітнього комітету д-р Г. Янішевська. Доповідь про жінок письменниць XX ст. виголосила д-р Зоя Плітас. Слово про поетку виголосив п. Іван Боднарчук.

Свято відбувалось при поважній присутності гостей. Програма вечора була різноманітна. Деклямування віршів Лариси Муровић переплітали музичні виступи. П'есу „Хусточка", композиція Едлічка та вальс Шопена в чуттям виконала на піяно Роксоляна Янішевська, учениця музичної школи Антоніни Ярошевич. Сольоспіви і дуети виконали молоді панночки Ганна і Марта Черняки, акомпан. їм їх мама, пані Ірияда Черняк. Вірші Л. Муровић деклямували Леся Яхимець, Оля Козак, Леся Галябар, Леся Ничипорук, пані: А. Стахів, Ніна Козій Євр. Кіналь.

Д-р Г. Янішевська прочитала вірш Л. Муровић „Перша оранка жіноча" (присвята мистцеві П. Сидоренкові.) Вірш-присвята на образ мистця „Перше ораня Єлени Воркун", що є одною з серій до повісті „Сини Землі" І. Киріяка. Вірші „Золоте намисто", „Калина" і „Змагання сосни" (присвячені С. Стечишин) прочитала Віра Воркло. Уривок з поеми „Гора Цицина" прочитала сама Л. Муровић. П. Іван Боднарчук у слові про Л. Муровић назвав її поеткою з Божої ласки. В поезії Л. Муровић ми відчуваємо безмежну любов поетки до рідної землі

„Чорноземну цю грудку до хустини,
(Де піт рясний і кров моїх батьків)
Узяв я з поля рідної країни,
Сльозами власними її полив."

У віршах Л. Муровић знаходимо докір тим, „що кадять сонцю й темноті", знаходимо заклик до єдности. Певна скількість присвячена українським піонерам в Канаді. Чимало віршів мають християнську тематику. У вірші „На станції" оспівано сумну долю української молоді, яку московські окупанти вивозять на цілинні землі".

На закінчення імпрези Л. Муровић подякувала організаторам програми вечора а мистцеві П. Сидоренкові за рисунок обкладинки на збірку, яка щойно вийшла друком.

Є. Василів, рек. секр.

УКРАЇНСЬКИЙ СМОРҐЕСБОРҐ
Саскатун

Так називалася вечеря влаштована відділом ім. Ольги Кобилянської 5-го жовтня в катедральній залі в Саскатуні.

Ця імпреза була така успішна, що за перших півтори години перейшло понад 600 гостей.

На цю вечерю було приготовано біля двадцяти найбільш популярних українських страв, таких як: борщ, вареники, голубці, начинка, каша, і т. п. Страви ці були розложені на двох довгих буфетних столах, прикрашених вишиваними скатертами, а гостей доглядали членкині повбирані у вишиваних блюзках. Під час вечері відбулася коротенька програма, яка складалась з українських народніх танків (танцюристки — панни Маріянка Кіндрачук та Маруся Ничка) — і сольової гри на акордіоні (музикант — Ігор Патіш).

Велика присутність гостей неукраїнців на тій імпрезі показує, що наші співгорожани дуже люблять українські справи, і що ми повинні частіше влаштовувати такі загальні вечері-імпрези, щоб використати це зацікавлення до нашої багатої української кухні.

Леся Фотій, пресова кореспондентка.

БЛ. П. КАТЕРИНА ТРІСКА
Брентфорд, Онт.

У понеділок 15 вересня м. р. о год. 10:30 вечером у шпиталі Дженерал-Брентфорд Онт., упокоїлася дружина Отця Проф. Й. Тріски — бл. п. Катерина, з дому Білик.

Катерина Білик народилася 1-го вересня 1900 р. в Холоєві, повіт Радихів, Західна Україна. Одружилася з Йосипом Тріскою 1919 р. тодішнім студентом права, який в 1926 р. був рукоположений в Єреї. Пок. Катерина була лагідної-щирої вдачі, щирою подругою, незамінною помічницею своїй дорогому та любому чоловікові о. Йосипу, переходячи з ним всі труднощі місійного-священичого тернистого життя на Лемківщині, Волині, Холмщині — а дальше гірке скитання по табірах, буревії війни і врешті Канада. Всюди і завжди була о. Йосипу не тягарем а помічником, розрадою та потіхою! Пок. Катерина була працьовита і щиро віддана в жіночих т-ствах, в громадах і звичайно в церкві, яку так любила — навіть часто заступала дяка і тим своїм співом до-

казувала свою велику відданість церкві та любов до Бога! Була щира патріотка свого українського народу, якого любила понад усе!

Була відслужена Панахида у похоронному заведенні в Брентфорд у вівторок 16 вересня, яку очолив о. Прот. В. Федак, якому сослужили оо. Ф. Легенюк і Т. Глуханюк, а дякував о. Протоід. М. Кривих. В середу тіло пок. Катерини було перевезено до церкви Св. Димитрія в Лонг Бренч-Торонто, де відслужено було Панахиду, яку очолив о. Протопр. Самець а сослужили оо. В. Федак, П. Гліцкий, Т. Глуханюк і настоятель М. Боднарчук. На обох Панахидах було велике число приятелів та знайомих, які прийшли, щоб щиро помолитись за душу покійної. В четвер рано, о год. 10-ій почались похоронні відправи зі Св. Літургією, які очолив Високопр. Владика Михаїл, з участю 14-ох священиків. Співав чудово хор, під управою Н. Олійника, диригент й голова громади в Лонг Бренч, (цейже хор співав також в середу на панахиді.) Церква була переповнена вірними. Після закінчення похоронних відправ у храмі, відпровадили пок. Катерину на цвинтар Проспект — Торонто, де після короткої й останньої відправи всі повернулися до церковної залі і засіли споживати заупокійну трапезу. Після трапези Владика Михаїл, Священики, представники місійної округи громад, близькі знайомі та родина складали всі щире співчуття засмученому та горем прибитим Вспр. о. Прот. Й. Трісці, та всі говорили якими гарними прикметами утішалась пок. Добродійка. На кінці говорив о. прот. Й. Тріска, дякував щиро владиці, священикам, диригентові та хорові, дякував громаді Св. Димитрія та всім, що помагали та приїхали навіть здалеку, щоб оддати останню прислугу Покійниці. Головно належиться щира подяка п-ні Є. Бурдейній з Брентфрд, яка під час перебування Покійної в шпиталі, висиджувала цілими днями і ночами коло Покійної, помагала і помагає дальше чим тільки може отцеві, родині Граблюкам, які взяли на себе майже все полагодження похорону. Програмою проводив о. Т. Глуханюк, який подякувавши всім та попросив Владику Михаїла до молитви, а відспіванням „Вічная Пам'ять", закінчено цей сумний день.

В девятий день о. Прот. Йосип попросив о. Т. Глуханюка, щоб відслужив Заупокійну Сл. Божу у Ватерфорді, на якій були присутні крім родини, добрі знайомі як з Брентфорду так із Ватерфорду Після відправи, всі зійшли до церк. залі споживати обід, який приготовили добр. Л. Глуханюк, паній Гульки, Козира, Шебець і інші. На заклик о. Теодота присутні зложили на пресу $21.00.

Отцеві Прот. Й. Трісці висловлюємо щире співчуття та просимо у Всевишнього, щоб подав Йому сили пережити велику втрату своєї любої дружини, а канадська земля хай буде легкою. Вічна Їй Пам'ять!

Свящ. Т. Глуханюк

З ПОМИНКІВ НА ПРЕСУ

В неділю, 16-го листопада, б. р., родина Федора й Параски Шевченків в Лондоні, Онт., врядили в місцевій Укр. Православній Церкві панахиду, а потім у своїому домі поминальний обід по батьках п. Федора, бл. п. Семенові й Оксані, які давно ще будучи заслані на Сибір зі забороною повороту на Україну, перед кількома роками погинули в далекій непривітній чужині. Учасники поминків — рідня й друзі — помоливши за душі погибших батьків, з жалем поминали трагедію їхнього життя, як і цілого українського народу. Всі схвалювали цей гарний порух синівської любови примірної родини Ф. і П. Шевченків; а, щоб не розминутися зі своїми словами, на прохання господаря дому переведено при цій нагоді збірку на піддержання рідної преси, з якої на „Промінь'" приділено $6.00.

Жертводавцям — щира подяка, засмученим синові й невістці щиро співчуваємо в їхньому горю, а погибшим батькам-засланцям — вічна пам'ять.

Присутний.

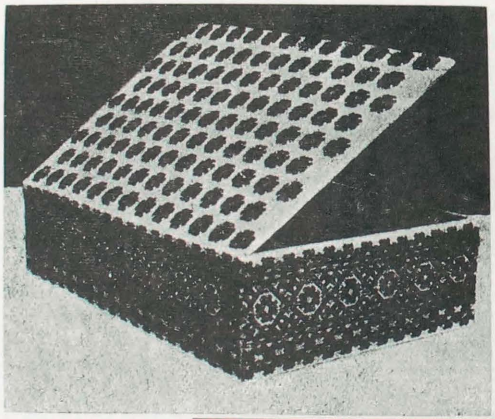

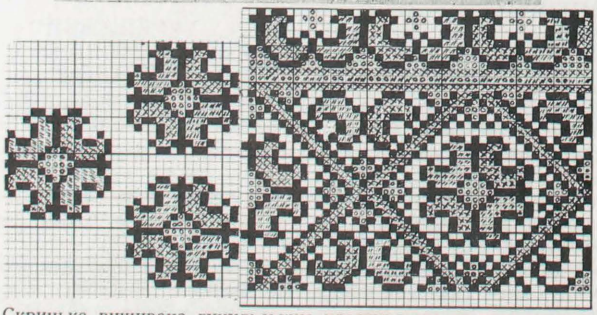

Скринька вишивана гуцульським хрестиковим узором на канвовому полотні піскової краски. Широкий взір приміщений на стінках. Взір взятий з виставки жіночої сорочки в Жабю на Гуцульщині. Мотиви рукава покидані по накривці. Нитки ДМС:

■ чорна
хх червона
оо жовта
" " зелена

НОРТ БЕТЛФОРД, САСК.

Відділ ім. Олени Пчілки

Річні збори нашого відділу відбулися в понеділок 17-го листопада, 1969. Зборами провадила голова пані Марія Гарасимів. Молитву перед зборами провів о. С. Зузак. Вшановано померших двохвилинною мовчанкою.

Звіти річної діяльности за минулий рік подала голова і також членки заряду. Вони виказали щиру працю відділу, за яку голова подякувала всім членкам.

Відділ відбув 10 місячних зборів а 3 засідань в році 1969.

На освітній ділянці відділ відбув свято 10-ліття „Променя", Свято Книжки і студента; візитацію Владики Бориса з нагоди церковного храму. Членки брали участь в академії в пам'ять Тараса Шевченка. З нагоди приїзду пана І. Боднарчука, який виголосив цікаву доповідь „Події в Україні, і наші відношення до них."

Відділ опікується українською школою, в якій навчають добр. Галя Зузак і панна Наталя Котелко. Присвячує працю журналові „Промінь", складає на пресовий фонд і взагалі піддержує його. Комітет відвідування опікується хворими в шпиталі і по домах, посилає квіти, картки поздоровлення, а на Великдень, відділ обдаровує свяченим та писанками. До місцевого шпиталю відділ передплачує „Промінь".

Відділ має постійний комітет до КУК, в справі будови та отримання української хати повно умебльованої, як також УГПЦеркви, які є на місцевій площі „Вестерн Дівелопмент Мюзіюм". Членки сестриці дбають про чистоту і прикрасу церкви.

Впродовж року наш відділ відбув слідуючі підприємства: новорічну вечерю (на замовлення анг. організації), 50-ліття — ювілейну вечерю в честь п-ва Левченків, Великодне печиво, Великодне спільне свячене, храмовий обід, 5 весільних прийнять, снідання, обід і перекуску (для англійської фірми), осінний базар, 6 різних перекусок.

За рік 1967 жертвовано на такі цілі: церкву, Народний Дім, Інститут Могили в Саскатуні, журнал „Промінь" і також набуто поважне число книжок до бібліотеки. Відділ виконав бюджет на 1969-ий рік.

Фінансовий звіт: З року 1968 осталось — $253.59, прихід за 1969 — $3.614.49, розходи в 1969 — $2.796.51, в касі осталось — $1.071.59.

Заряд на рік 1970: Уступивша голова — Марія Гарасимів, голова — Марія Сохацька, 1-ша заст. голови — Марія П. Войтюк, 2-га заст. голови — Харитина Саранчук, секретарка — добр. Галя Зузак, заст. секр. — Марія Саранчук, касирка — Савеля Лазарович, пресова секр. — Марія Бендас.

Комітети: Укр. школи — Олександра Іванчук, Тетяна Левчук, Аделя Кіндрачук. Бібліотеки — Ірина Липка; відвідування хворих — Ґеня Галевич; печива — Марія Тимко, Анелька Ничик, Евгенія Саранчук, Югася Дмитрук; шиття — Катерина Друль, Марія Чижевська. Контрольна комісія — Савеля Харко, Ґеня Галевич, Леся Чуй. Освітня референтка — Савеля Лазарович; фонду фундації, журналу і архіви — Марія Гарасимів. Комітет до КУК — Довкія Кіндрачук, Марія Бендас, Катерина Маліцка, Марія Тимко, Михайлина Войтюк.

Марія Саранчук, секр.

ВИТКОВ, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори товариства відбулися 2-го листопада 1969 р. в Укр. Нар. Домі в присутності 8 членок. Предсідателькою була голова Анна П. Іванчук, а секретарювала Галя Олексюк.

Хвилиною мовчанки вшановано відійшовшу у вічність колишню членку. Звіти з діяльности товариства здавали членки заряду.

Діяльність товариства за 1969-ий рік: Місячних зборів відбулося 4, і одно засідання. На зборах були читані обіжники і кореспонденція з Централі. Вшанували роковини Тараса Шевченка, мали випродаж Великодного печива і писанок. Подали обід і вечерю під час сумківського з'їзду, обід в день храму і День Подяки, подавали перекуски після похорону, і мали 2 пирогові пущення.

Вислали картку і квіти з побажанням виздоровлення до хворої членки. В липні жертвували борщ і печиво коли продавалися українські страви на відкриттю Укр. Греко-Прав. Церкви і української хати на площі „Вестерн Девелопмент Мюзіюм" в Норт Бетелфорді, Саск., також дали прошеву пожертву на ту ціль.

Жертвували $100.00 на Інститут ім. Петра Могили в Саскатуні, $10.00 на умово недорозвинених дітей в Норт Бетелфорді, Саск., $25.00 на ювілейний фонд „Променя". На нев'янучий вінок пок. членки Дори Никіфорук, ми вислали $10.00 на пресовий фонд журнала.

До заряду увійшли: Голова — Анна П. Іванчук, заст. голови — Савеля Бузяк, секретарка — Галя Олексюк, касирка — Михайліна Ґоян, заступниця касирки — Анна Котик. Кон. комісія — Галя Стокалко, Антоніна Кіндрачук, Ганнія Іванчук.

В касі з минулого року остало — $1,405.94, приходу на рік 1969-ий було — $755.98, розходу на 1969-ий рік — $412.79. В касі зістало — $1,759.13.

Товариство сповнило свій бюджет до централі в сумі $29.00.

Галя Олексюк, секр.

БРЕНДОН, МАН.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися 28 жовтня 1969 р. в залі Українського Народнього Дому.

Діяльність т-ва: Впродовж року відбулось 9 місячних зборів. Членки приготовили 3 обіди і один прощальний для Всеч. о. і добр. Філь, які від'їхали до Монтреалу.

Весною членки улаштували Весняний Чай, на який прибула запрошена з Вінніпегу голова пров. екзекутиви Союзу панна Теодора Газарисишин. В цей самий час у нас відбулось відкриття нового Народнього Дому.

В нас відбувається недільна і рідна школа. Недільна школа в нас відбувається під управою Емілії Халапурник і Соні Карашевської, а рідна школа під керівництвом панни Єлисавети Павлюк і Розалії Костецької. Заходами т-ва у нас відбулось свято День Матері, роковини Лесі Українки, свято Св. Миколая. Членкині приготовляють перекуску і роздають дітям подарунки.

Для придбання фінансів членкині приготовляють бенкети і перекуски для членів загально канадійських організацій, які відбуваються в Українськім Народнім Домі. Членки сходяться, роблять вареники і голубці та продають їх. Т-во докупило багато посуду до кухні, купує квіти для хворих до шпиталю.

Наші відділ злożив жертви на такі цілі: місцеву церкву $500.00, Народний Дім — $800.00, передплачує журнал „Промінь" і „Український Голос" та „Вісник" до шпиталів, виплатив бюджет до централі Союзу Українок

(Докінчення на ст. 33)

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Відділ „Домашнє Господарство" редагує референтура Домашньої Економіки Союзу Українок Канади, пані Люба Кут, яка живе у Ванкувері. Ілюстрація поміщена за її старанням з надісланих нею фотографій. Приписи випробовані.

З добрим настроєм, як час позволяє, хочеться щось випікати, або випробувати дещо нового, більш вибагливого. Цей нижче поданий припис випробований і був поданий молодим кухарем п. Я. Лапинським. Пан Я. Лапинський займає позицію головного шефа і має під своїм керівництвом Юніверсіти Клаб і Лавн і Тені Клаб у Ванкувері.

ПЕЧЕНЯ З ФАЗАНА
(PHEASANT)

1 молодий ситий фазан
3 ложки масла
½ горнятка селери
½ горнятка цибулі
1 морква
½ горнятка покришеної шинки
½ ложечки коріння (thyme)
Сіль, свіжо мелений перець і
1 лавровий листок
2 унції коньяку (brandy Calvados)
4 середньої величини яблук
½ горнятка росолу з костей волових або курячих
4 унції червоного вина
½ горнятка густої сметани

В глибокій ринці розтопити масло і на ньому обсмажити фазана з усіх боків. Птицю вибрати з товщу і на тому самому ринку дати дрібно покраяну селеру, моркву, цибулю і шинку. Це все смажити мішаючи доки цибуля змякне (около 5 мінут). Додати сіль, перець, лавровий листок і коріння. Смажити на вільнім вогні одну хвилину. Положити фазана плечима на верх цієї ярини, полляти коньяком і відложити на бік.

Яблука обібрати, кожне яблуко покраяти на 8 частин, обложити ними довкола фазана і верх та боки полити 3 унціями коньяку і запалити верх сірником.

До росолу додати вино, замішати і зараз полити наколи тільки зникне з фазана полумя. До посудини з птицею вложити китичку зеленої петрушки, добре накрити і пекти в печі около 50 мінут у 350 F.

Коли спечеться, вибрати фазана з посуди, покраяти грудницю і виложити на теплий полумисок, верх виложити спеченими яблуками. В посудину до юшки додати сметану і ложечку крохмалю, розробленого в одній ложці холодної води і дозволити лише раз закипіти. Додати соли і перцю до смаку, перецідити і полляти сосом по яблуках. Верх посипати посіченою петрушкою. Подавати з шпарагами і молодою морквою.

Студинець

8 свинячих ніжок
3 колінця (hocks)
телячу кістку (veal shank)
½ ложечки мішаного коріння (завязаного в полотенце)
½ ложечки соли
2 ложечки Morton Tender — Quik meat cure, щоб мясо задержало кольор і росіл не був сивястим
1 середньої величини цибуля
1 зубок часнику

Присмажити ніжки в печі, щоб добре зарумянилися, сполоскати, вложити у великий баняк і дати телятину. Залляти мясо холодною водою, і вважати аж прийде до початку кипіння Вибрати мясо з кипятку, добре сполоскати і положити в чистий баняк, залляти холодною водою так, щоб покрило мясо і хай вариться. Час від часу збирати зверха шуму. Варити на вільному вогні ½ години.

Тепер додати коріння, цибулю, часник, „мортон тендер квик (порошок до змягчення), сіль. Варити на дуже повільнім вогні, аж мясо відставатиме від костей. Коріння вибрати і росіл перецідити.

Мясо можна покраяти на малі, або більші кусники, відібравши всі кости. Виложити мясо в скляну посудину, залляти мясо росолом. Коли остигне — дати до холодільника.

Печена фасоля

4 горнятки білої фасолі (2 фунти), 4 ложечки соли (рівні), 1 невелика цибуля, пів горнятка помідорового „кечап", 5 ложок молясу, 1 ложечка сухої муштарди, пів фунта солонини.

Фасолю перебрати, виполоскати і намочити наніч. Додати сіль, дрібно покраяну цибулю і якщо потрібно більше води. Накрити й варити до мягкости. Додати до фасолі покраяну на кавальчики солонину й решту складників. Фасоля має бути покрита плином. Якщо вода дуже вивариласа, додати кілько потрібно. Лишити кілька кавальчиків солонини на верху. Накрити й пекти в печі (325 ст.) дві години. Покришку зняти й ще пекти 15 мінут, щоб верх добре зарумянився.

Волова нирка з городиною

1 волова нирка, 4 ложки смальцю, 1 велика цибуля (дрібно покраяна), 1 невелика морква (покраяна), 1 невелика бараболя (покраяна на кістки), півтор горнят помідорів, 2 горнятки кипячої води, пів горнятка „вустершайр сас"(не обовязкове), сіль, перець, пів зубця розтовченого часнику.

Нирку вимочити. Покраяти на навальчики. Відкинути товщ і віджилувати.

Крем з рабарбару

Потрібно: 1 ф. рабарбару, 1 мішечок желятини, 3 яйця, цукру до смаку.

Рабарбар сполокати, покроїти тонко, влити дві-три ложки води і варити в парі, щоб змяк. Коли вода вивариласа, розтерти все на мармеляду. Желятину розпустити в 2-ох ложках літньої води, вставивши горня з желятиною в посудину з гарячою водою, щоб добре розпустилось. Втерти жовтка з цукром, додати прохолоджену мармеляду з рабарбару, додати розпущену желятину, шкірку з цитрини і бити тріпачкою далі. Коли вбитий шум, вимішати Форму вилляти зимною водою, обсипати. цукром, виложити крем і застудити.

Горіхові їжаки

2 горнятки волоських горіхів, 1 горнятко дактилів (дийтс), 2 горнятки кокосового горіха (коконад), 1 горнятко жовтого цукру (добре втисненого), 2 яйці.

Перепустити через млинок до мелення волоські горіхи й дактилі. Додати 1½ горнят кокосового горіха і решту складників. Все разом докладно вимішати.

Брати по ложечці маси, уформити валочок грубости ковбаски і довжини мізинного пальця, обтачати в кокосовім горісі, складати на вимащеній блясі. Пекти в температурі 350 ступнів від 10 до 12 хвилин. З того припису має бути 40 їжаків.

Канади. Наш фінансовий звіт — з року 1968 осталось $154.95, приходи в 1969 р. — $6,824.45, розходи — $6,310.12, осталось в касі — $675.20.

Заряд т-ва на 1970 рік: Голова — Параска Бойчук, заст. голови — Емілія Халатурник і Соня Карашевська, рек. секретарка — Стефанія Павлишин, касирка — Анна Дудар. Контрольна комісія — Анна Касюрак, Марія Равлюк і Соня Карашевська. Пресова кореспонд. — Лелія Дудар, відвідування хворих — Євгенія Бюга і Соня Карашевська. Господиня — Юліяна Бурачок, референтка — Анна Касюрак, старша сестриця — Марія Костецька, висилання квітів хворим — Розалія Костецька.

С. Павлишин, секр.

МИРНАМ, АЛТА
Відділ ім. О. Пчілки

Річні збори жіночого т-ва відбулися 4 грудня 1969 р.

Діяльність т-ва: Впродовж 1969 року відбулось 9 місячних зборів. Членки т-ва улаштували випродаж домашнього печива і чай перед Різдвом. Членки відзначкували роковини Лесі Українки, провели кампанію за пожертвами на Червоний Хрест. Т-во опікується молодшим відділом СУМК. Членки улаштували бінго і вареникове (пирогове) пущення, приготовили весільну вечерю та займались також обідами і перекусками після похоронів, приготовили храмовий обід і спільний обід на День Подяки. Т-во дало нагороду $25.00 для студента за українську мову в 11-тій клясі в державній школі.

Т-во жертвувало на місцеву церкву, на Інститут св. Івана, на організаційний фонд, на журнал „Промінь", на стипендійний фонд та інші добродійні цілі в Канаді.

Заряд т-ва на 1970 рік: Голова — М. Дубелт, заступниця голови — А. Галущак, секретарка — Л. Ткачук, касирка — К. Мельничук.

Л. Ткачук, секретарка.

ГРОНЛИД, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори відділу відбулись в Народнім Домі 16-го листопада, 1969 року. Збори відкрила голова пані Марія Арсеній молитвою, і хвилиною мовчанки вшанували пам'ять померших членок. Предсідницею зборів була пані Наталя Антонійчук, секретарювала пані Ґеня Боднарчук. Всі уряднниці звітували. Річна діяльність: Товариство спільно з сусіднім відділом провадило Недільну і Рідну школу, відбулась продаж Великоднього печива і писанок, мали день навчання писання писанок, Спільне Свячене, храмовий обід, концерт в День Матері, поминальний обід і 3 весільні прийняття і бінго. Т-во зложило жертви на місцеву церкву, недільну школу, Каменярам при Інституті П. Могили, на журнал „Промінь", на радіо передачу церковної програми з Саскатуну і передплачує „Український Голос" до льокального шпиталю. Фінансовий звіт — в касі з 68-го року $1,389.90, прихід на рік 1969 — $1,082.88, розхід $676.97, в касі $1,795.81.

Заряд т-ва на рік 1970: — Голова — Ґеня Боднарчук, заступниця — Наталя Антонійчук, кореспонденційна секретарка — Марія Данилюк, рек. секр. — Зеня Панчук, касирка — Марія Боднарчук (Т). Контрольна комісія — Марія Арсеній, Оля Добровольська, Наталя Антонійчук. Господині — Марія Боднарчук (П), Анна Петрів (І), Марія Данилюк. Комітет до квітів — Наталя Антонійчук і Марія Боднарчук (Т). Касирка сестриць — Вікторія Щербій.

Зеня Панчук

МОЛОДЬ І ЇЇ ПРАЦЯ СЕРЕД НАС

Що не кажім, але серед нашої молоді є таки гарне число ідеалістів; маємо на думці членів нашої молодечої організації СУМК. Якось то наша редакція отримує листа такого змісту:

„В цьому листі залучую короткий допис про перебіг річних загальних зборів у Ванкувері і прошу його помістити у вашому цінному журналі".

Це коротка новинка про відбуті збори, але ми її радо містимо. Вітаємо сумківців у Ванкувері при активній праці.

Редакція.

* * *

Річні збори старшого відділу СУМК відбулися дня 28-ого вересня 1969 р. На загальних річних зборах був вибраний такий заряд: Кен Трофененко — голова, Норман Охтимічук — заступник, Марія Шевчик — секретарка, Віра Карпіньська — касирка, Андрія Лебедович — програмова референтка, о. Бублик — капелян.

Збори відбулися в приятельській атмосфері. Новий заряд постановив щиро та охочо працювати слідуючого року. Відділ старшого СУМК в Ванкувер нараховує тепер двадцять два члени.

Марія Шевчик, секретарка

Кольорові фота не придатні для ілюстрації, вони виходять темні і невиразні. Для виробу кліше просимо слати звичайні фотографії, плівок (негатив) також не приймаємо для виробу кліше.

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Торонто — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. А. Бойко переслала $70 на відновлення передплат,, $25 на привітання, з спільного свята книжки з відділом Тризуб на пресфонд $64.00

Відділ Тризуб — секр. О. Козак, на кліше $24 — на пресфонд 5.00

Оттава — Відділ ім. Л. Українки з свята 1000-ліття з дня смерти княгині Ольги, д-ка С. Сенишин переслала 50.00

Гамільтон — Відділ ім. Л. Українки — реф. М. Пелепяк переслала на святочні привітання $60, передплати $50 — зі спільної святочної вечері на пресовий фонд 30.00

Давфин — Відділ ім. Л. Українки — голова М. Андрейчук переслала $330 на святочні привітання

Норт Бетлфорд — Відділ ім. О. Пчілки, реф. М. Гарасимів переслала привітання і $15 на відновлені передплати

Мензі, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, Ю. Друль — секр. переслала $65 на відновлені передплати всіх членок відділу

Витков, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської — секр. Г. Олексюк переслала на пресфонд 15.00

Саскатун — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Гарбус переслала на святочні привітання $40 — на відновлення передплат $65.00 — М. Мадюк переслала $10.00 на відновлення передплат

Вотерфорд, Онт. — Відділ ім. Л. Українки на пресфонд о. Т. Глуханюк переслав 20.00

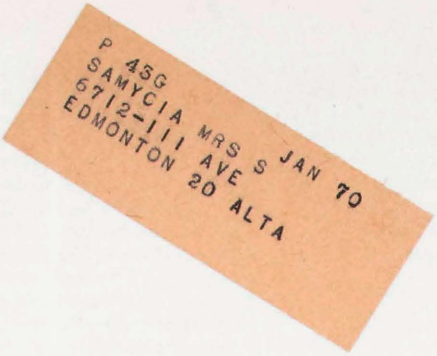

Ванкувер — Відділ ім. Л. Українки, реф. П. Клюкевич на передплаті $135.00 і $20 на привітання

Реджайна — Відділ ім. Доньки України, реф. Н. Зенчишин переслала $35.00 на передплати і привітання. А. Мудра зі свята книжки переслала 17.00

Лондон, Онт. — З поминального обіду по бл. п. Семена й Оксани Шевчуків — о. Н. Дебрин переслав на пресфонд 6.00

Кенора, Онт. — Жіноче товариство ім. О. Кобилянської 10.00

Канора, Саск. — Відділ ім. М. Маркович, С. Копельчук переслала $40 на привітання

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Д-ка Л. Слюзар — Монтреал	1
Н. Марченко — Вюна, Н. Дж.	1
В. Єрмоленко — Міннеаполіс, Минн.	1
Н. Зенчишин — Реджайна	5
М. Дорош — Саскатун	1
Маруся Богонос — Вінніпег	1
Анна Горбай — Роблин	1
Н. Базюк — Едмонтон	1
М. Негрич — Вайта, Ман.	1
Д-ка Ліда Глуханюк — Вотерфорд, Онт.	1
Д-ка К. Дебрин — Лондон, Онт.	1
Марія Гвайт — Скарборо, Онт.	1
Марія Гарбус — Саскатун	2
Анна Бойко — Торонто	1
С. Степанюк — Лондон, Онт.	1
Анна Ткачук — Гефорд, Саск.	1
В. Несміла — Вернон, Б. К.	1
П. Клюкевич — Ванкувер	2
Ольга Іваськів — Редвотер, Алта.	1
Іван Радиш — Тіодор, Саск.	1
К. Васюта — Едмонтон	1
Ольга Гавриш — Саскатун	1
Теодора Гаврисишин — Вінніпег	1
К. С. Ничипорук — Едмонтон	1
Марія Мартинюк — Айтуна, Саск.	1
Н. Когуська — Вінніпег	1

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

П-во Н. Костинюки — Виндзор, Онт.	$25.00
Пан С. Дворник — Вотерфорд, Онт.	20.00
Пані С. Кушнірук — Вінярд, Саск.	20.00
Пані Ольга Троян — Саскатун	10.00
П-во К. і Ю. Боярчуки, Леднер, Б. К.	15.00
Пані С. Мойсюк — Вікторія, Б. К.	10.00
Пані Є. Єрмоленко — Міннеаполіс, Минн.	10.00
Пані М. Іванець — Брентфорд, Онт.	10.00
Пані П. Шевчук — Едмонтон	5.00
Пані Олена Мазуркевич — Едмонтон	5.00
Пані Є. Виганичук — Едмонтон	5.00
Пані Д. Павлишин — Вернон, Б. К.	5.00
Пані К. Яремчук — Детройт, Миш.	5.00
Пані Марія Шпитковська — Бімзвил, Онт.	5.00
Пані М. Волосевич — Торонто	5.00
Пані Ольга Скегар — Вінніпег	5.00
П-во П. Кузики — Роблин	5.00
Пані Павлина Бугера — Роблин, Ман.	5.00
Пані Марія Корній — Виндзор	3.00

По $2.00 — М. Павлюк — Саскатун; М. Буряк — Бімзвил, Онт.; М. Юрків, К. Редкевич — Монтреал; М. Котик — Давфин; П. Ткаченко — Ст. Мишел, Кве.; д-ка М. Мельничук — Смокі Лейк, Алта.; Л. Храпко — Ізлиньгтон, Онт.; Є. Підвисоцька — Монтреал; Йосефа Чепесюк — Форт Вілліям; М. Филипчук — Грінфілд Парк, Кве.; Никола Никіфорук — Едмонтон.

По $1.00 — Марія Зіп — Єлов Крік, Саск.; З. Демчук — Сенді Лейк, Ман.; П. Матвійчук — Брендон; І. Химюк, М. Гикава — Вінніпег; Т. Клим, Й. Ройк — Едмонтон; С. Іваницька, А. Романко — Торонто; А. Боднар — Порт Алберні, Б. К.; П. Кіт — Форт Френсес, Онт.; П. Шеремета — Єлов Крік; Олена Кучер — Вотрус, Саск.; О. Ситник — Гамільтон, К. Біла, Т. Литвин, С. Мендик, А. Стасів — Форт Вілліям.

По .50 ц. — П. Салдат — Саскатун; М. Скорохід — Торонто.

ЩОЙНО ВИЙШЛА З ДРУКУ ЦІННА ПРАЦЯ
ПРОФ. Д-Р Н. ПОЛОНСЬКОЇ-ВАСИЛЕНКО

„ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ"

Цікава змістом, цінна історичним минулим, в якім насвітлено найбільш видатні постаті українських жінок дала нам авторка працю, а зокрема в 1000-ліття смерти Великої Української Княгині Ольги, якій присвячено поважну частину в розділі княжої доби. Головні розділи книжки:

Жінки княжої доби
Українські жінки Литовсько-Польської доби
Жінки доби Гетьманщини
Українські жінки XIX—XX ст.

Книжка дуже гарно видана, на дорогім папері, багато ілюстрована в мистецькій полотняній оправі. Стор. 160. **Ціна .. $6.00**
Замовляти в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 4, Ont.